

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра обліку і аудиту

Мозолевська Анастасія Русланівна

**ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ
ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ**

Кваліфікаційна робота магістра на здобуття
ступеня вищої освіти: магістр
галузі знань: 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності: 071 «Облік і оподаткування»
за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит
підприємницької діяльності»

Керівник кваліфікаційної
роботи магістра:
д-р. екон. наук, доцент
Белінська С.М.

Рецензент:
к.е.н., доцент
Семенчук І.М.

Миколаїв 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1 ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ.....	7
1.1 Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості	7
1.2 Оцінка та визнання дебіторської заборгованості	11
1.3 Міжнародний та вітчизняний досвід обліку дебіторської заборгованості....	17
2 МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	23
2.1 Вплив дебіторської заборгованості на фінансовий стан підприємства та її відображення у фінансовій звітності виробничих підприємств	23
2.2 Емпіричний аналіз дебіторської заборгованості	28
3 ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «ІНТЕРПАЙП НТЗ».....	34
3.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства.....	34
3.2 Кореляційно-регресійний аналіз дебіторської заборгованості на прикладі підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ»	42
4 ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБГРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ.....	49
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТКИ	68

ВСТУП

Актуальність теми. Жодне підприємство не може функціонувати без роботи бухгалтерського відділу, оскільки основне призначення цього підрозділу полягає у безперервному та належному веденню бухгалтерського обліку. Кожне підприємство, яке займається реалізацією продукції/робіт/послуг має грошові відносини з іншими суб'єктами господарювання. Це являється невід'ємною частиною у діяльності підприємства. Тому одним з важливих на сьогоднішній день елементів бухгалтерського обліку на підприємстві є облік дебіторської заборгованості. Через певні проблеми з якими стикаються кожні підприємства, як приклад неплатоспроможність дебітора, обсяг дебіторської заборгованості зростає. Зрозуміло, що негативні наслідки можуть мати обидва суб'єкти господарювання, як покупець, так і продавець.

Для того, щоб підприємство мало змогу в подальшому займатись виробництвом необхідно мати оборотний капітал. Продавець, внаслідок неотримання грошових коштів вчасно, може мати нестачу оборотного капіталу. Внаслідок цього підприємству бракуватиме коштів для закупівлі сировини та матеріалів. Нерідко для цього підприємства залучають додаткові кошти, що тягне за собою також додаткові витрати. Тобто оборотний капітал дає підприємству можливість безперервно функціонувати.

Для покупця несвоєчасна оплата за продукцію може призвести до додаткових витрат, пов'язані з певними штрафними санкціями, якщо такі прописані в умовах договору купівлі-продажу. Також несвоєчасна оплата негативно відображається на відносинах з продавцем, що в майбутньому може призвести до недовіри з боку продавця. Звичайно, що для продавця оплата в момент поставки продукції або навіть завчасно перераховані кошти зводять ризик до мінімуму, але не завжди так трапляється і внаслідок великої кількості конкурентів, продавці погоджуються на оплату коштів після відвантаження продукції.

Через існування такого ризику, а саме ризику неповернення коштів, існує необхідність в ефективному управлінні дебіторською заборгованістю. Саме ефективне управління допоможе підприємству постійно контролювати обсяг заборгованості, особливо це стосується терміну погашення.

Тому ефективна організація управління дебіторською заборгованістю дасть змогу покращувати фінансовий стан підприємства та безперервно функціонувати в майбутньому.

Слід сказати, що питання стосовно обліку та аналізу дебіторської заборгованості досліджували багато вчених, такі як Степаненко О.І., Кемарська Л.Г., Демченко Т.А., Сидоренко О.О., Saifudin Miftachus Sa'adah, Китайчук Т.Г., Паянок Т. та Савченко А., Пастернак М.М., Бабіченко В.В та ін. Увагу щодо проблеми управління заборгованістю приділяли такі вчені як Ямненко Г., Олійник С.О., Глушко А.Д., Пилипенко К.А., Charles. K. S. та ін.

Гіпотеза дослідження ґрунтується на баченні, що проведення емпіричного аналізу допоможе оцінити стан дебіторської заборгованості, а запропоновані методи контролю допоможуть краще управляти дебіторською заборгованістю на підприємстві.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та удосконаленні обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві.

Для досягнення мети в кваліфікаційній роботі поставлені такі завдання:

- розглянути економічну суть дебіторської заборгованості та її класифікацію;
- охарактеризувати вітчизняний та міжнародний досвід обліку дебіторської заборгованості;
- розглянути оцінку та порядок визнання дебіторської заборгованості;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ»;
- надати оцінку стану дебіторської заборгованості на підприємстві «ІНТЕРПАЙП НТЗ»;

- застосувати кореляційно-регресійний аналіз для досліджуваного підприємства;
- запропонувати методи управління дебіторською заборгованістю для підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Об’єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних засад організації обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві.

Методи дослідження. Для вирішення завдань, які були поставлені використовується низька методів дослідження. У тому числі системний підхід – для розкриття економічної сутності дебіторської заборгованості; метод порівняння використовувався для вивчення вітчизняного та міжнародного досвіду ведення обліку дебіторської заборгованості; графічний, табличний метод та метод порівняння використовується у зв’язку з аналізом дебіторської заборгованості протягом трьох років та наочного відображення всіх результатів, економіко-статистичний метод – для визначення залежності між залежними та незалежними змінними; абстрактно-логічний – для складання висновку та наданні рекомендацій підприємству щодо покращення обліку та контролю дебіторської заборгованості.

Інформаційна база. При написанні кваліфікаційної роботи використовувались нормативно-правові акти, періодичні видання, у тому числі матеріали з науково-практичних конференцій, роботи зарубіжних вчених, фінансова звітність об’єкта дослідження та офіційний сайт підприємства.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у дослідженні теоретичних та методичних положень, щодо обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві. Основні положення наукової новизни полягають у наступному:

удосконалено:

- визначення терміну дебіторська заборгованість, в якому робиться акцент на документальному підтвердженні заборгованості;

дістало подальшого розвитку:

- застосування кореляційно-регресійного аналізу для виявлення ступеня впливу дебіторської заборгованості на виручку від реалізації продукції;

- встановлення основної ознаки віднесення дебіторської заборгованості до сумнівної через закінчення строку погашення заборгованості, яка прописана в договорі, а також відображення щодо основних ознак сумнівної дебіторської заборгованості в обліковій політиці;

- надання рекомендацій щодо покращення обліку та контролю дебіторської заборгованості на підприємстві у зв'язку з застосуванням аналітичного поділу дебіторської заборгованості на нормальну, сумнівну та безнадійну заборгованість.

Практичне значення одержаних результатів. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що проведений аналіз дебіторської заборгованості допоможе краще організувати облік на підприємстві, також запропоновані рекомендації щодо управління дебіторською заборгованістю допоможуть покращити стан дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання.

Апробація результатів дослідження та публікації. Відповідно до отриманих результатів дослідження були представлені тези на XXIV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Університетська молодь для сталого майбутнього України» (м. Миколаїв, листопад 2021 р.), опублікована наукова стаття в Молодіжний науковий журнал.

1 ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

1.1 Економічна сутність та класифікація дебіторської заборгованості

Під час своєї господарської діяльності підприємство постійно укладає угоди, контракти та договори, які означають виникнення розрахункових відносин на основі співробітництва з контрагентами. Розрахунки з постачальниками і підрядниками, покупцями і замовниками, розрахунки з фінансовими установами і фондами соціального страхування, з працівниками підприємства та іншими фізичними особами – все це є прикладами розрахункових відносин, з якими підприємства мають справу в повсякденному житті [19, с. 135].

Основна причина виникнення заборгованості у ході діяльності виникає тому, що обидві сторони договору здійснюють свої зобов'язання у різні дати. Тобто не завжди підприємство здійснює розрахунки з фізичними та юридичними особами водночас з отриманням різних видів послуг або продукції. Внаслідок цього може виникати дебіторська заборгованість, яка в майбутньому може погіршити фінансовий стан підприємства. Кожне підприємство очікує, що буде стягнуто понад 99,99% всієї заборгованості, однак ефективність діяльності кожного підприємства залежить не тільки від його роботи та функціонування, а також від фінансово-господарської діяльності контрагентів, з якими підприємство має взаємовідносини.

Серед основних нормативних документів котрі регулюють облік дебіторської заборгованості є П(С)БО 10, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», Податковий кодекс України та ін.

Незважаючи на те, що основне визначення терміну «дебіторська заборгованість», яке надає П(С)БО 10 пояснює зміст терміну, багато вітчизняних та закордонних вчених надають своє власне визначення, тим самим вдосконалюючи дане формулювання (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення терміну дебіторська заборгованість

Джерело	Визначення поняття «дебіторська заборгованість»
П(С)БО 10	Сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату.
О.Г.Лищенко	Фінансовий актив, який є контрактним правом отримувати грошові кошти або цінні папери від іншого підприємства.
Стоун Д., Хітчинг К.	Дебіторська заборгованість має назву «рахунки до отримання», а дебітори – це особи, які винні гроші за товари і послуги, вже одержані, але не оплачені ними.
Дубровська Є.В.	Неоплачені юридичними та фізичними особами товари (роботи, послуги) або вилучені кошти з кругообігу підприємства, що мають документальне підтвердження, яке надає право на отримання боргу у вигляді грошових коштів, їх еквівалентів або інших активів.
В. Орлова	Є сумою заборгованості юридичних або фізичних осіб, котрі в результаті минулих подій заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи.
Кірейцев Г.Г	Складова оборотного капіталу, яка є комплексом вимог до фізичних чи юридичних осіб щодо оплати товарів, продукції, послуг.
Цегельник Н.І.	Сума заборгованості на користь підприємства на певну дату за наданий комерційний та споживчий кредити покупцям, а також авансування постачальників, щодо яких у підприємствах з'являється майнове право вимоги оплати боргу, при умові документального підтвердження.

Джерело: складено за матеріалами [37, с.199, 68, с.7]

Е. Дегранж та Дж.Дзаппи досліджували дебіторську заборгованість як показник, що характеризує фінансовий стан підприємства, тобто це показники платоспроможності підприємства, фінансової конкурентоспроможності [32, с. 37]. В зарубіжних країнах інколи, замість дебіторської заборгованості можуть використовуватись такі поняття як: дебітор за розрахунками, рахунки до отримання та рахунки дебіторів [69, с.1].

Дивлячись на табл. 1.1 можна зрозуміти, що кожен вчений намагається вдосконалити формулювання дебіторської заборгованості. На нашу думку, при

визначенні терміну слід вказати, що визнання дебіторської заборгованості здійснюється тільки при документальному підтвердженні, так як це зобов'язує дебітора сплатити кошти. Тому пропонуємо таке визначення терміну дебіторської заборгованості: дебіторська заборгованість – це заборгованість, що з'являється при взаємовідносинах суб'єктів господарювання, основною умовою якої є документальне підтвердження наявності боргу, що зобов'язує дебітора вчасно сплатити грошові кошти.

Не менш важливим слід вважати і класифікацію дебіторської заборгованості, оскільки від того, як підприємство буде класифікувати заборгованість залежить порядок обліку дебіторської заборгованості, а також управління нею.

Існують різні класифікаційні ознаки дебіторської заборгованості, але часто остання класифікується за ознакою в межах рахунків згідно з «Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій». Окрім вищезазначеної класифікаційної ознаки існують інші, які наведені з табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Класифікація дебіторської заборгованості

За термінами погашення	Довгострокова заборгованість, поточна заборгованість
За своєчасністю погашення	Дебіторська заборгованість з терміном оплати який ще не настав Прострочена дебіторська заборгованість
Залежно від очікувань щодо оплати дебіторської заборгованості	Нормальна Сумнівна Безнадійна
За видом дебіторів	Дебіторська заборгованість фізичних осіб Дебіторська заборгованість юридичних осіб Дебіторська заборгованість бюджету (цільових) Фондів
За країною походження дебіторів	Дебіторська заборгованість резидентів Дебіторська заборгованість нерезидентів

Продовження таблиці 1.2

Дебіторська заборгованість щодо пов'язаних сторін	Дебіторська заборгованість з пов'язаними особами Дебіторська заборгованість з непов'язаними особами
За способом отримання	Власна (набута) дебіторська заборгованість Придбана дебіторська заборгованість
Щодо активів у погашення дебіторська заборгованість	Монетарна дебіторська заборгованість Немонетарна дебіторська заборгованість

Джерело: [55, с. 452]

Отже, існує багато варіантів як можна класифікувати дебіторську заборгованість. Але важливо проводити класифікацію за певними ознаками, оскільки правильно класифікована заборгованість дасть змогу сформуванню обліку дебіторської заборгованості на підприємстві більш якісно.

В ході вивчення класифікації дебіторської заборгованості, Кемарська Л.Г. запропонувала розширити перелік такою класифікаційною ознакою, як за законністю виникнення – реальна дебіторська заборгованість (яка виникла внаслідок здійснення господарських операцій підприємства) та фіктивна (така заборгованість, що відображена в обліку без фактичного здійснення господарської операції або в результаті господарських операцій, які визнані судом як неправомочні)[68,с.103]. Також Кемарська Л.Г. розширила класифікаційну ознаку за узгодженістю з контрагентом. Ця ознака ділить дебіторську заборгованість на таку, що може бути підтверджена контрагентом та таку, що не підтверджена контрагентом.

На формування дебіторської заборгованості та на ефективність управління впливає множина факторів, які поділяються на зовнішні фактори та внутрішні [62, с. 53].

До першої групи можна віднести економічний стан країни, рівень інфляції, можливість та умови отримання кредитів, попит на певну продукцію, що виробляється та конкуренція в певній галузі. До внутрішніх факторів перш за все відносять організаційну структуру підприємства, ефективність функціонування маркетингової та кредитної політики, ділова репутація підприємства, величина

виробничого циклу, моніторинг руху коштів. Не менш важливими внутрішніми факторами є такі, що відносяться до кадрів підприємства, а саме: рівень кваліфікації робітників підприємства, особливості ведення переговорів з контрагентами, особливості мотивації співробітників, контроль за шахрайством на підприємстві [57, с. 7].

Незважаючи на те, що питання дебіторської заборгованості продовжує бути актуальним та досліджується багатьма вченими, подальше вивчення необхідне, оскільки дебіторська заборгованість являється активом, тим самим впливає на фінансовий стан та ліквідність підприємства. Тому для більш ефективного формування обліку та контролю дебіторської заборгованості на підприємстві, слід враховувати всі фактори що можуть впливати на обсяг дебіторської заборгованості. Особливу увагу варто приділити зовнішнім факторам, які можуть позначитися на результативність управління дебіторською заборгованістю, оскільки якщо на внутрішні фактори підприємство може вплинути, змінивши наприклад кредитну політику на підприємстві, то на зовнішні чинники підприємство ніяк вплинути не може.

Також основною причиною ретельного контролю щодо зовнішніх факторів можна пояснити тим, що із змінами факторів поза межами підприємства, можна коригувати внутрішні фактори. Внаслідок такого впливу, підприємство самостійно розробляє план щодо управління заборгованістю, враховуючи всі чинники, що можуть впливати на політику управління, а також враховує специфіку підприємства.

1.2 Оцінка та визнання дебіторської заборгованості

На сьогоднішній день не існує підприємства, що не має дебіторської заборгованості, так як під час купівлі або продажу покупці не завжди розраховуються вчасно, а продавці не вчасно постачають товар, за який раніше були переведені кошти. Тому під час виробничої діяльності у будь-якого підприємства існування дебіторської заборгованості вважається цілком природнім та неминучим явищем. Важливо враховувати, що оцінка дебіторської

заборгованості залежить від умов та причин її виникнення [19, с. 136]. Згідно з П(С)БО 10 визнання дебіторської заборгованості для підприємства активом відбувається при умові існування ймовірності одержання майбутніх економічних вигод, а також можливість достовірно визначити суму заборгованості.

Для обліку дебіторської заборгованості застосовують основні 36 рахунок або 37 рахунок, які мають назву «Розрахунки з покупцями та замовниками» та «Розрахунки з різними дебіторами» відповідно. Для обліку утворення заборгованості дебіторів, забезпеченими векселями користуються рахунком 34 «Короткострокові векселі одержані». Також для обліку довгострокової заборгованості застосовують 18 рахунок «Довгострокова дебіторська заборгованість» [64, с.76]. Але для більш ефективного обліку дебіторської заборгованості кожне підприємство формує власний робочий план рахунків, враховуючи специфіку підприємства.

В табл. 1.3 наведена інформація щодо оцінок дебіторської заборгованості, які використовують підприємства згідно стандарту.

Таблиця 1.3 - Оцінка дебіторської заборгованості

№	Вид оцінки	Момент виникнення заборгованості	Умови визнання
1	Первісна вартість	Реалізація продукції (товарів, робіт, послуг, інших активів)	Одночасно з визнанням доходу, який визнається в разі наявності таких умов: 1) покупцеві передані ризики й вигоди; 2) підприємство не здійснює надалі управління та контроль; 3) сума доходу може бути достовірно визначена; 4) є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигод, а пов'язані витрати можуть бути достовірно оцінені

Продовження таблиці 1.3

2	Теперішня вартість майбутніх платежів, які очікуються для погашення заборгованості	У разі відстрочення платежу за продукцію (товари, роботи, послуги)	Утворюється різниця між справедливою вартістю дебіторської заборгованості та номінальною сумою грошових коштів та/або їх еквівалентів, що підлягають отриманню. Така різниця визнається дебіторською заборгованістю за нарахованими доходами (процентами) у періоді їх нарахування
3	Чиста реалізаційна вартість	На дату складання Балансу (Звіту про фінансовий стан)	Дебіторська заборгованість за продукцію (товари, роботи, послуги) за вирахуванням резерву сумнівних боргів

Джерело: [19, с. 138]

Для того щоб приймати управлінські рішення щодо подальшої діяльності підприємства, необхідно забезпечувати інформацією зацікавлених користувачів. Що стосується дебіторської заборгованості, важливим є відображення реальної суми цієї заборгованості, яка з великою ймовірністю буде сплачена.

Для того, аби в балансі дебіторська заборгованість відображалась за чистою реалізаційною вартістю, потрібно цю заборгованість зменшити на резерв сумнівних боргів. Значить основною метою формування резерву сумнівних боргів є достовірне відображення у фінансовій звітності суми, яку дебітори мають повернути підприємству. Якщо наприкінці звітного періоду заборгованість відображається без відповідного коригування резерву сумнівних боргів, така інформація вже вводить в оману користувачів [36, с.157].

Дебіторська заборгованість щодо якої у підприємства виникає невпевненість у її погашенні боржником називається сумнівною. Але питання “сумнівності” заборгованості не регулюється жодним нормативним документом, а залишається на розсуд професійного міркування бухгалтера [14, с. 38].

На нашу думку, слід більше уваги приділити саме сумнівній та безнадійній дебіторській заборгованості, оскільки у П(С)БО 10 наводиться лише визначення цих термінів. І якщо про сумнівну дебіторську заборгованість можна сказати що це заборгованість щодо якої існує невпевненість, то в ст.14.1.11 ПКУ [38] наведений повний перелік ознак за допомогою яких дебіторську заборгованість можна вважати безнадійною.

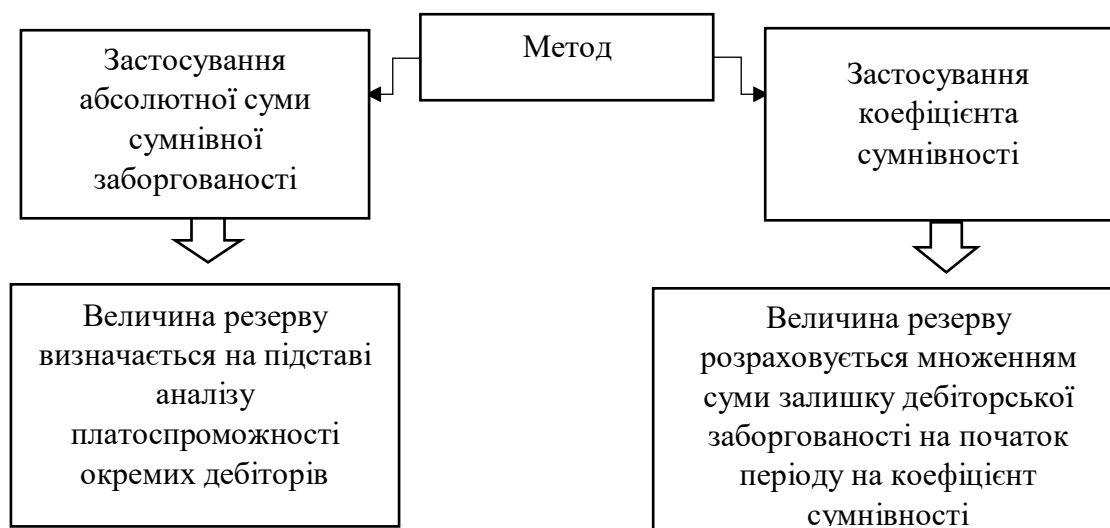
Тобто визнати дебіторську заборгованість безнадійною потребує менше зусиль, ніж сумнівну, оскільки остання немає точних ознак. На нашу думку, основною ознакою, якої варто дотримуватись під час визнання сумнівної дебіторської заборгованості є несплата заборгованості в терміни, які прописані в договорі. Але будь-яке підприємство може розробити власні ознаки, за допомогою яких підприємство може відносити нормальну заборгованість до сумнівної, тоді слід це прописати в обліковій політиці підприємства.

На думку Пасічник Ю.І., коли дебіторська заборгованість стає сумнівною, на думку автора її можна продавати спеціалізованим фірмам, «ліквідувавши» її таким чином, і отримавши за це певну суму грошей за мінусом комісії, яку беруть спеціалізовані фірми від суми, за якою купують дебіторську заборгованість [58, с. 2].

Доречно згадати про один із принципів бухгалтерського обліку, а саме принцип обачності. Хоча з Закону про бухгалтерський облік та фінансову звітність з 2018 року цей принцип прибрати, однак у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», принцип обачності входить до переліку інших принципів, які необхідні для формування фінансової звітності.

Резерв сумнівних боргів дозволяє коригувати дебіторську заборгованість, через що існує можливість уникати завищування активів та занижування зобов'язань.

Для розрахунку резерву існують два методи, які зображені на рис. 1.1.

Рисунок 1.1 – Методи розрахунку резерву сумнівних боргів
Джерело: [5]

Існують такі варіанти розрахунку коефіцієнта сумнівності [5]:

- визначення середньої питомої ваги списаної протягом періоду дебіторської заборгованості у сумі дебіторської заборгованості на початок відповідного періоду за останні 3-5 років;
- визначення питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході;
- класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення.

Підприємство самостійно може обирати метод нарахування резерву сумнівних боргів, однак це необхідно прописати в обліковій політиці. На думку Китайчук Т.Г. [60, с. 4] метод абсолютної суми є ефективнішим, оскільки цей метод простий у розумінні, враховує всю економічну ситуацію, яка існує на даний момент та критерій прострочення заборгованості є найбільш зрозумілий.

Однак використовуючи цей метод при наявності великої кількості дебіторів, обсяг облікової роботи зростає. Тому найбільше цей метод підходить для невеликих підприємств або якщо у підприємства є невелика кількість дебіторів.

Незважаючи на важливість створення резерву сумнівних боргів існують суб'єкти господарювання, які підпадають під певні критерії, що дозволяють їм не створювати резерв. Згідно з п.2 НП(С)БО 25 підприємства, які ведуть

спрощений бухгалтерський облік, непідприємницькі товариства та мікропідприємства мають право не створювати резерв сумнівних боргів [18].

Для обліку резерву сумнівних боргів використовують пасивний 38 рахунок «Резерви сумнівних боргів». У кредиті за цим рахунком відображається формування резерву, а саме списання заборгованості відображається в дебеті [54].

Під час організації обліку такого активу як дебіторська заборгованість варто також розрізнити сумнівну та безнадійну заборгованість. В основному нормативному акті, який є основою при формуванні інформації дебіторської заборгованості у бухгалтерському обліку наведено визначення даних термінів, де основну увагу варто лише зазначити на тому, що безнадійна дебіторська заборгованість це про впевненість у її неповерненні, тоді як при сумнівній дебіторській заборгованості у бухгалтера виникає невпевненість щодо погашення суми.

Коли підприємство визнає дебіторську заборгованість безнадійною, її виключають з активів підприємства, при цьому одночасно зменшують резерв сумнівних боргів. Якщо в ході списання суми резерву сумнівних боргів недостатньо для того, щоб списати всю безнадійну заборгованість, залишок суми списують на інші операційні витрати [49, с. 376]. Облік нарахування резерву та списання дебіторської заборгованості наведено в табл. 1.4.

Таблиця 1.4 – Типова кореспонденція рахунків облік нарахування резерву сумнівних боргів

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
1	Нарахування резерву сумнівних боргів на дату балансу	944	38
2	Списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок резерву	38	361
3	Списання безнадійної дебіторської заборгованості за рахунок інших операційних витрат (у випадку недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів)	944	361

Продовження таблиці 1.4

4	Списання безнадійної дебіторської заборгованості з балансу на позабалансовий рахунок	071	-
5	Погашена списана раніше дебіторська заборгованість	311	361
6	Відшкодування суми безнадійної дебіторської заборгованості	311	716
7	Остаточне списання безнадійної дебіторської заборгованості у зв'язку із надходженням суми в порядку відшкодування або у зв'язку із закінченням терміну обліку такої заборгованості	-	071

Джерело: [2, с. 324]

Списана на рахунок 071 сума дебіторської заборгованості повинна відображатись 3 роки для відстеження у разі якщо у боржника з'явиться можливість погасити заборгованість.

Оскільки резерв сумнівних боргів списується на операційні витрати підприємства, необхідно в обліковій політиці прописати за яким методом нараховується резерв сумнівних боргів, а також ретельно слідкувати за простроченою дебіторською заборгованістю.

Отже, для того щоб правильно розрахувати резерв сумнівних боргів необхідно правильно оцінити дебіторську заборгованість, тим самим слід організувати ефективний облік заборгованості на підприємстві, проводити аналіз дебіторів для того, щоб відрізнити нормальну, сумнівну та безнадійну дебіторську заборгованість.

1.3 Міжнародний та вітчизняний досвід обліку дебіторської заборгованості

Баланс – це звіт, який дозволяє зацікавленим особам оцінювати фінансовий стан підприємства. Інформація, що надається в бухгалтерському балансі є необхідною, для прийняття рішень щодо подальшої діяльності підприємства. Основна різниця українського балансу від закордонного полягає в тому, що український має обов'язкову форму, якої підприємства повинні дотримуватись.

Форма бухгалтерського балансу у зарубіжних країнах може мати вільну структуру [34, с. 11].

Стосовно Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку, окремого стандарту щодо дебіторської заборгованості не існує, тому існують стандарти, які регулюють принципи обліку дебіторської заборгованості такі як: МСБО 1 «Подання фінансових звітів»; МСБО 18 «Дохід»; МСБО 16 «Основні засоби»; МСБО 32 «Фінансові інструменти: подання»; МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»; МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»; МСФЗ 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації». Згідно МСБО 32 дебіторська заборгованість визначається як фінансовий актив. Для більш детального огляду класифікації, визнання та оцінки дебіторської заборгованості в табл. 1.5 зображено відмінності між П(С)БО та МСФЗ.

Таблиця 1.5 – Відмінності дебіторської заборгованості за П(С)БО та МСФЗ

Критерій	Відповідно до П(С)БО	Відповідно до МСФЗ
Класифікація дебіторської заборгованості	<ol style="list-style-type: none"> 1. Довгострокова 2. Поточна 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Непоточна (довгострокова) 2. Поточна <p>Дебіторська заборгованість також ділиться на 2 види: (Торговельна та інша)</p>
Визнання та оцінка	<p>Поточна заборгованість визнається одночасно з визнанням доходу та оцінюється за первісною вартістю. При наданні відстрочення платежу з утворенням різниці між справедливою вартістю і номінальною сумою майбутнього платежу різниця визнається доходом за нарахованими відсотками [п. 6 П(С)БО 10].</p>	<p>Оцінка здійснюється за справедливою вартістю. Після первісного визнання дебіторська заборгованість, що є фінансовим інструментом згідно з МСБО 39, оцінюється за амортизованою собівартістю за допомогою методу ефективного відсотка [§ 46 МСБО 39].</p>

Аналогічними вимогами стосовно відображення дебіторської заборгованості у міжнародних стандартах можна назвати англійські стандарти. Таким чином у Англії розрізняють однозначно безнадійні борги та сумнівні борги [1, с. 136]. Дебіторську заборгованість, яку можна назвати однозначно безнадійною списують на збитки саме у той момент, коли ці борги визнаються безнадійними. Але якщо покупець повертає суму коштів, що раніше була списана та визнана як безнадійна, відбувається зворотне проведення. У кінці кожного звітного періоду для всієї іншої дебіторської заборгованості створюється резерв сумнівних боргів.

У зарубіжних країнах облік дебіторської заборгованості по рахунках у звітності відображається за чистою вартістю реалізації. Таким чином слід додати загальну дебіторську заборгованість з вирахуванням лише знижок та безнадійної дебіторської заборгованості.

Якщо говорити про знижки, то вони виступають в якості контролю дебіторської заборгованості задля пришвидшення розрахунків. Існують торгові знижки та знижки за оплату в терміни. Знижки за оплату в терміни – знижки, що надаються в залежності від терміну сплати, а торгові знижки – це процентні знижки від початкової ціни.

Незважаючи на те, що знижки за оплату в строк виступають в якості поштовху дебіторів сплачувати вчасно рахунки, якраз використання таких знижок формують проблему визнання дебіторської заборгованості. Тому що невідомо, чи отримає покупець знижку чи ні, до того моменту, поки він не сплатить за товар.

Для використання знижки за оплату в строк використовуються два методи: чистий і валовий (див. рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Методи відображення знижок за оплату в строк

Джерело: [59, с. 217]

На нашу думку, система знижок за оплату в терміни дійсно може виступати ефективним способом для стимулювання покупців сплачувати вчасно кошти, оскільки виграє від такого методу не тільки продавець, а й покупець.

Щодо ведення обліку дебіторської заборгованості в інших країнах, наприклад в Естонії в балансі відображається дебіторська заборгованість дочірніх та материнських підприємств, розрахунки з акціонерами, дебіторська заборгованість пов'язаних підприємств, а також інша дебіторська заборгованість [25, с. 444 - 445]. Варто зазначити, що в Естонії сумнівний борг списується на витрати незалежно від того, застосовні до неї заходи по стягненню чи ні.

В більшості країн створюють не лише резерви по сумнівних боргах, також компанії можуть створювати такі резерви щодо покриття повернень товарів, а також знижок [3, с. 225]. Наприклад, якщо товар не відповідає встановленим критеріям, тоді відбувається повернення чи уцінка. Для відображення цієї

операції використовується рахунок «Повернення та уцінка реалізованих товарів».

В Україні та в Естонії існують певні відмінності списання дебіторської заборгованості. Основною відмінністю є те, що списання відбувається без зображення суми безнадійної заборгованості на позабалансовому рахунку.

Суворі система бухгалтерського обліку існує в Словацькій Республіці, яка заснована на правилах та положеннях, які детально розроблені урядом, оскільки уряд є однією зі сторін, зацікавлених в інформації, яка зображена в фінансовій звітності.

В Словацькій Республіці існує п'ять рахунків, які використовуються для обліку дебіторської заборгованості (див. табл. 1.6).

Таблиця 1.6 – Плани рахунків для обліку дебіторської заборгованості

Номер рахунку	Назва рахунку
311	Дебіторська заборгованість клієнтів
312	Переказні векселі
313	Дебіторська заборгованість за дисконтованими цінними паперами
314	Авансові платежі
315	Інша дебіторська заборгованість

Джерело: [53, с.180]

Крім того, кожен суб'єкт бухгалтерського обліку зобов'язаний створювати аналітичні рахунки в межах власних індивідуальних планів рахунків.

Рахунок 311 «Дебіторська заборгованість клієнтів» використовується в ході операцій з клієнтами, таких як продаж товарів або продаж послуг. Рахунок 315 «Інша дебіторська заборгованість» призначений для таких операцій як продаж довгострокових активів, реалізація матеріальних надлишків, претензії до постачальників чи гарантійні вимоги.

На прикладі зарубіжних країн можна побачити, що існують певні відмінності порівняно з нашим вітчизняним обліком дебіторської

заборгованості. Перш за все це те, що ми маємо обов'язкову форму балансу, якої маємо дотримуватись. Також в зарубіжних країнах поширена система знижок що з іншої сторони допомагає підприємству управляти дебіторською заборгованістю, однак при існуванні такої системи існують певні нюанси, особливо коли підприємства використовують знижки за оплату в строк.

Незважаючи на те, що в багатьох країнах існують власні методи організації та контролю дебіторської заборгованості, всі вони спрямовані на покращення ведення обліку дебіторської заборгованості, що дає змогу кожному підприємству покращувати фінансовий стан в цілому.

2 МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ДЛЯ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Вплив дебіторської заборгованості на фінансовий стан підприємства та її відображення у фінансовій звітності виробничих підприємств

На можливість суб'єктів господарювання вчасно сплачувати кошти контрагентам, які мають документальне підтвердження відносин, впливає економічний стан країни. Тобто внаслідок неспроможності отримати кошти від контрагента підприємство отримує зростання обсягу дебіторської заборгованості, що має прямий вплив на фінансовий стан підприємства та на фінансові результати в цілому. Тому аналіз дебіторської заборгованості являється однією з складовою аналізу фінансового стану.

Дебіторська заборгованість надзвичайно важлива для організацій, оскільки вона є джерелом грошового доходу та ключем до підтримки здорового грошового потоку [29, с. 217].

Фінансовим станом підприємства можуть цікавитись не тільки керівники самого підприємства, а також такі суб'єкти як інвестори, банки та ін. Одним з важливих показників, що показує здатність підприємства перетворювати активи в грошові кошти є ліквідність. На думку Hristova, Stevcevska-Srbinoska, Mileva та Zafirova [26, с. 12], управління ліквідністю відіграє вирішальну роль, оскільки наслідки ризику неплатоспроможності можуть бути дуже «дорогими» і навіть призвести до банкрутства.

На думку Чорненької О.Б. [33, с. 160], не всі види дебіторської заборгованості впливають на ліквідність активів. В табл. 2.1 зображено вплив окремих видів дебіторської заборгованості на ліквідність.

Таблиця 2.1 – Вплив окремих видів дебіторської заборгованості на ліквідність

Вид дебіторської заборгованості	Терміни погашення заборгованості	Рівень ліквідності заборгованості	Вплив заборгованості на рівень ліквідності
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	В межах нормального операційного циклу	Високий	Позитивний
Дебіторська заборгованість за виплатами працівникам	Переважно в межах одного календарного місяця	Низький	Нейтральний
Дебіторська заборгованість за податками	Від одного до кількох звітних періодів	Низький	Негативний
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	В межах нормального операційного циклу	Низький	Негативний
Дебіторська заборгованість за векселями	Відповідно до терміну погашення, зазначеному на векселі	Високий	Позитивний
Довготермінова дебіторська заборгованість	Не раніше як через 12 календарних місяців	Низький	Негативний
Сумнівна дебіторська заборгованість	Термін погашення вже минув	Низький	Негативний

Джерело: [33, с. 161]

Дебіторська заборгованість за виплатами працівникам виникає внаслідок авансових платежів і хоча отримання грошових коштів за такою заборгованістю не планується, що свідчить про низький рівень її ліквідності, проте вона зумовлює економію грошових виплат в майбутньому. Тому характер впливу

цього виду заборгованості на ліквідність підприємства загалом, на думку Чорненької О.Б., є нейтральним [33, с. 162].

Через те, що дебіторська заборгованість за виданими авансами зображує заборгованість не у вигляді грошових коштів, а у вигляді певного активу, рівень ліквідності цієї заборгованості – низький.

Внаслідок того, що погашення довготермінової дебіторської заборгованості виникає, як правило, після дванадцяти календарних місяців, рівень ліквідності заборгованості – низький, а вплив на самий рівень ліквідності – негативний. Таку саму характеристику щодо рівня ліквідності та вплив на ліквідність має сумнівна дебіторська заборгованість, оскільки термін погашення цієї заборгованості вже минув.

Також на думку Чорненької О.Б., безнадійна заборгованість має вплив на прибутковість підприємства, оскільки ця заборгованість списується з балансу підприємства на зменшення фінансового результату його діяльності, а отже безпосередньо зменшує його прибутки чи збільшує збитки [33, с. 163].

Все сказане дозволяє дійти висновку, що найбільший вплив на ліквідність підприємства складає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. В більшості випадків основну частку серед усіх видів заборгованості складає торговельна заборгованість, тому це ще раз підтверджує той факт, що кожне підприємство має правильно організувати облік та контроль дебіторської заборгованості, для того щоб мати оптимальний рівень заборгованості на підприємстві.

Окрім впливу заборгованості на показник ліквідності варто зазначити, що внаслідок своєї безперервної діяльності підприємство має постійно вкладати кошти у подальше виготовлення продукції, але внаслідок неотримання грошових коштів вчасно існує ймовірність у виникненні майбутніх труднощів, що можуть значно погіршити фінансовий стан суб'єкта господарювання [74, с. 75].

Отже, дебіторська заборгованість може мати позитивний вплив на фінансовий стан підприємства за рахунок збільшення власної продукції чи негативний, через ризик неотримання коштів.

Відомо, що облікова політика підприємства вважається необхідною складовою бухгалтерського обліку. Під час дослідження даного питання облікової політики щодо дебіторської заборгованості вчені наводять перелік елементів, що на їх думку варто включати під час формування внутрішнього документа. Методичні рекомендації стосовно облікової політики підприємства з приводу дебіторської заборгованості визначає тільки метод розрахунку резерву сумнівних боргів. На думку Левченко З.М. [39, с. 276] наявність в обліковій політиці тільки цього елементу є недостатнім, тому пропонується також вносити такі елементи як:

- визначення переліку видів поточної заборгованості стосовно якої буде створюватись резерв (тобто можливо створювати резерв не лише для дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги);
- методичні підходи щодо класифікації дебіторської заборгованості за строками непогашення, так як П(С)БО 10 вимагають обов'язкового надання у звітності інформації щодо суми поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в розрізі її класифікації за строками непогашення;
- оцінка та визнання заборгованості також має бути одним з елементів облікової політики щодо дебіторської заборгованості.

Ми повністю підтримуємо таку думку, оскільки наявність такої інформації в обліковій політиці щодо заборгованості дасть змогу об'єктивно оцінювати дебіторську заборгованість підприємства, контролювати за строками погашення, таким чином скоротивши суми безнадійної дебіторської заборгованості.

Варто також розглянути інші рекомендації стосовно того, які елементи слід включати до облікової політики. Ось наприклад Супрунова І.В. рекомендує включати такі елементи: фактори визнання заборгованість сумнівною, безнадійною; терміни здійснення інвентаризації; метод нарахування резерву; перерахування видів діяльності підприємства; оцінка та визнання дебіторської заборгованості [39, с. 275]. Для підприємства облікова політика це документ, що необхідний в ході здійснення господарської діяльності та при складанні

фінансової звітності. Під час формування облікової політики підприємства мають варіанти вибору методу нарахування резерву сумнівних боргів (якщо розглядати тільки питання, що стосуються заборгованості з покупцями та замовниками). На основі цього можна зробити висновок, що фінансовий результат суб'єкта господарювання залежить від прийнятої облікової політики.

На думку Перетятко Ю.М. [9, с. 162], в ході прийняття рішень стосовно подальшого управління слід керуватись не лише балансом та фінансовими результатами підприємства, оскільки наведена інформація недостатня для прийняття рішень та оцінки фінансового стану підприємства. Наприклад, якщо в статті балансу підприємства зображена сума у розмірі 15 тис. грн., користувач тільки через цю інформацію не зможе встановити, що заборгованість не погашається підприємству вже протягом двох років. Внаслідок цього існує ймовірність, що заборгованість у сумі 15 тис. грн. може виявитись безнадійною, таким чином зростуть витрати підприємства.

Подивитись інформацію про дебіторську заборгованість за строками непогашення можливо у примітках до звітності у розділі IX яка має назву «Дебіторська заборгованість». Окрім цієї інформації П(С)БО 10 наводить перелік щодо розкриття інформації про заборгованість підприємства у примітках до фінансової звітності (див. табл. 2.2).

Таблиця 2.2 – Перелік інформації яка міститься у примітках до річної фінансової звітності

№	Інформація яка міститься у примітках до річної фінансової звітності
1	Перелік дебіторів і суми довгострокової дебіторської заборгованості
2	Склад і суми статті балансу «Інша дебіторська заборгованість»
3	Перелік дебіторів і суми дебіторської заборгованості пов'язаних сторін, з виділенням внутрішньогрупового сальдо дебіторської заборгованості
4	Метод визначення величини резерву сумнівних боргів
5	Сума поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги в розрізі її класифікації за строками непогашення

Джерело: [5]

За МСБО 1 використання Приміток означає ознайомлення про додаткову інформацію, що стосуються статей, які подаються у звітах. Тобто Примітки вважаються необхідним інструментом для повного розуміння в цілому фінансової звітності [27, с. 117].

Загалом у балансі дебіторська заборгованість відображається з використанням таких статей як 1040 «Довгострокова дебіторська заборгованість», 1125 «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги», 1130 «Дебіторська заборгованість за виданими авансами», 1135 «Дебіторська заборгованість з бюджетом», 1136 «Дебіторська заборгованість у тому числі з податку на прибуток», 1140 «Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів», 1145 «Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків» та 1155 «Інша поточна дебіторська заборгованість».

Варто дотримуватись принципів, за допомогою яких ґрунтується відображення дебіторської заборгованості у звітності, що надається за звітний період. Серед основних це: повне висвітлення інформації; своєчасність та послідовність, безперервність та ін. [73, с. 18 - 20].

Отже, за допомогою всієї інформації що стосується дебіторської заборгованості та яка подається у фінансовій звітності та у примітках можливо оцінити стан дебіторської заборгованості за певний період та прийняти рішення щодо управління.

2.2 Емпіричний аналіз дебіторської заборгованості

Дебіторська заборгованість є однією з важливих статей в активі балансу. Збільшення та зменшення останньої безпосередньо впливає на підприємство. Тому контроль за дебіторською заборгованістю необхідний кожному підприємству. Наявність ефективного контролю в управлінні дебіторською заборгованістю дозволить підприємству продовжувати свою діяльність в майбутньому.

Операційна діяльність підприємства супроводжується виробництвом та реалізацією продукції, тому можна вважати, що продажі є основним джерелом

доходу для підприємства. Як відомо, реалізація продукції може здійснюватися готівкою або в кредит. Звичайно, що найбільш оптимальним варіантом є отримання готівки, однак на сьогоднішній день отримання грошей після реалізації продукції вже не вважається дивиною. Чим більше підприємства здійснюють реалізацію продукції на умовах післяплати, тим більше становиться величина дебіторської заборгованості. Як наслідок підприємства потребують надійної системи контролю, щоб мінімізувати ризик безнадійної дебіторської заборгованості. Інакше кажучи, основні питання які суб'єкт господарювання має враховувати при управлінні дебіторською заборгованістю є: кому надати кредит, умови кредиту та процедури, які будуть використані для отримання грошей [6, с.13].

Одним з найкорисніших показників для підприємства є коефіцієнт ліквідності. Ліквідність вимірює силу суб'єкта господарювання встановлюючи, чи має він достатню кількість грошових коштів на постійній основі для погашення своїх зобов'язань. Усього цього можна досягти шляхом кращого управління дебіторською заборгованістю [6, с.13].

В даному розділі представлена модель за допомогою якої можна виявити, як результати з різних видів дебіторської заборгованості, які з'являються в процесі діяльності впливають на стан підприємства.

Необхідність використання моделі полягає у тому, щоб впевнитись, що дебіторська заборгованість має вплив на фінансові показники та перевірити наскільки ефективна політика управління дебіторською заборгованістю на підприємстві.

Перш ніж проводити дослідження щодо виявлення впливу дебіторської заборгованості на виручку від реалізації продукції, слід оцінити стан заборгованості на підприємстві за допомогою розрахунків таких показників як періоду обороту дебіторської заборгованості (АСР), коефіцієнта обороту дебіторської заборгованості (ART) та частки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги в оборотних активах, формули для розрахунків яких наведені в табл. 2.3.

Період обороту дебіторської заборгованості (АСР) – це середня кількість днів нарахованої заборгованості, яка виникає внаслідок непогашених продажів [47, с. 21]. Коефіцієнт обороту дебіторської заборгованості (ART) – вказує на частоту, з якою боржники погашають свої борги.

Таблиця 2.3 – Розрахунки показників АСР, ART та частки дебіторської заборгованості в оборотних активах

Показник	Алгоритм розрахунку
АСР	$\frac{\text{Середня дебіторська заборгованість}}{\text{Виручка від реалізації продукції}} \times 365$
ART	$\frac{\text{Виручка від реалізації продукції}}{\text{Середня дебіторська заборгованість}}$
Частка дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги в оборотних активах	$\frac{\text{Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги}}{\text{Оборотні активи}}$

Джерело: складено за матеріалами [47, с. 21, 7, с. 398]

Саундерс, Льюїс і Торнхіл стверджують, що аналіз даних є актом обробки зібраних даних для того, щоб зробити з них змістовні висновки [6, с. 41]. Таким чином, знаходження значень на основі розрахунків за допомогою показників АСР, ART та частки дебіторської заборгованості в оборотних активах допоможе з'ясувати стан дебіторської заборгованості протягом трьох досліджених періодів.

Для оцінки впливу факторів на виручку від реалізації продукції необхідно провести кореляційно-регресійний аналіз, де всі отримані результати зображені у вигляді таблиць для більш чіткого уявлення про отримані результати. Мета аналізу – оцінити вплив дебіторської заборгованості на виручку від реалізації продукції протягом 2018 – 2020 рр. та визначити характер діяльності підприємства.

Для визначення кореляційного зв'язку між незалежними та залежними змінними, використовується формула коефіцієнта кореляції. Всі розрахунки кореляції здійснюються за допомогою Excel. Отримані результати розрахунків доречно зобразити у вигляді кореляційної матриці, оскільки для аналізу використовуються багато змінних.

В табл. 2.4 наведена інформація, яка використовується для опису прямого або зворотного зв'язку, результати якого наведені в кореляційній матриці.

Таблиця 2.4 – Тіснота зв'язку кореляції

$r = 0$	Кореляція відсутня
$0 < r < 0,2$	Дуже слабкий взаємозв'язок
$0,2 < r < 0,4$	Слабкий взаємозв'язок
$0,4 < r < 0,7$	Середній взаємозв'язок
$0,7 < r < 0,99$	Сильний статистичний взаємозв'язок
$r = 1$	Функціональний взаємозв'язок

Джерело: [52, с. 4-5]

Після того як ми провели кореляційний аналіз та виявили фактор який найбільше впливає на величину Y , слід провести регресійний аналіз. Також необхідно оцінити значимість коефіцієнта регресії за допомогою t-критерій Стьюдента, а також якість моделі за допомогою дисперсійного аналізу.

Даний аналіз вивчає причино-наслідковий зв'язок між досліджуваними показниками. Тому основним завданням моделі полягає у тому, щоб вивчити як зростання чи зменшення дебіторської заборгованості впливають на фінансові результати підприємства.

Дебіторська заборгованість відіграє важливу роль в діяльності будь-якої організації, яка має досягти своєї мети максимізації прибутку. Підприємства, які можуть добре керувати своєю дебіторською заборгованістю, не потребуватимуть позичати кошти ззовні і вони зможуть самотійно підтримувати себе [6, с. 13].

Тому підприємства повинні запровадити ефективну кредитну політику, щоб підвищити свою прибутковість, а також рівень ліквідності.

У зарубіжній практиці, зокрема під час аудиторських перевірок, для виявлення ненавмисних помилок чи шахрайства у фінансовій звітності використовується закон Бенфорда.

У бухгалтерському обліку можливі такі види шахрайства як зміна, фальсифікація або коригування записів або документів; незаконне привласнення коштів; зловживання правилами бухгалтерського обліку. Прикладом шахрайства саме у дебіторській заборгованості може бути перекручення подій з дебіторами, підробка бухгалтерських записів через змову з дебіторами або задля підвищення показника ліквідності підприємства.

Основним моментом є те, що в ході підробки даних у фінансовій звітності, люди вибирають випадкові числа за досить однорідною схемою, але фактичні дані не завжди відповідають цьому. Тому саме використання закону Бенфорда допоможе виявити чи є у фінансовій звітності ознаки шахрайства.

Варто зазначити, якщо при розгляді фінансової звітності Закон Бенфорда не знаходить підтвердження, це не означає, що дані невірні і має місце факт шахрайства. Закон Бенфорда – це статистичний закон, він діє лише як тенденція [51, с.29]. За допомогою закону Бенфорда можна розрахувати, яка наприклад ймовірність появи цифри 1 першої в числі і т.д.

В табл. 2.5 зображено ймовірність виникнення першої цифри в числі згідно закону Бенфорда.

Таблиця 2.5 – Частота появи першої цифри згідно закону

Цифра	Частота появи першої цифри
0	-
1	0,30103
2	0,17609
3	0,12494

Продовження таблиці 2.5

4	0,09691
5	0,07918
6	0,06695
7	0,05799
8	0,05115
9	0,04576

Джерело: [51, с. 23]

Згідно закону, розподіл Бенфорда для першої цифри обчислюється наступним чином:

$$P(d) = \log_{10} \left(1 + \frac{1}{n} \right) \quad (2.1)$$

де n – перша цифра числа, від 1 до 9

Закон Бенфорда дуже корисний з точки зору виявлення порушень у фінансовій звітності. Якщо перші цифри розподілені не так як повинні, то на основі тесту ми можемо визначити, чи присутні ознаки шахрайства або помилки [32, с. 30].

Існування своєчасної та правдивої інформації щодо дебіторської заборгованості дає вчасно прийняти раціональні рішення, які допоможуть підприємству покращити фінансовий стан [50, с. 3].

Незважаючи на те, що це простий, об'єктивний та ефективний цифровий аналіз, який має популярність використання за кордоном, в Україні він використовується дуже рідко.

3 ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА ПРИКЛАДІ ПІДПРИЄМСТВА «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

3.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності підприємства

Суб'єктом дослідження даної роботи виступає публічне акціонерне товариство «Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод», який являється найбільшим виробником сталевих труб.

Основний майданчик для виробництва продукції перебуває на території Індустріального району м. Дніпро. Основним видом господарської діяльності є виробництво та реалізація металевих труб, суцільнокатаних коліс, кільцевих виробів та бандажів.

Основними перевагами завдяки чому підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» займає лідируючі позиції є розширення сортаменту продукції з використанням нових технологій, застосування останніх методів управління, а також наявність кваліфікованих кадрів.

Дане підприємство являється одним з найбільших у галузі, а також по виробництву деяких видів продукції взагалі єдиним в Україні. Підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» має у своєму розпорядженні сучасне обладнання та технології, засоби забезпечення контролю та якості продукції [66].

Фінансова звітність, яка надалі буде використовуватись для проведення аналізу, береться за 2018 – 2020 рр. та підготовлена згідно з Міжнародним стандартам фінансової звітності, а також відповідає вимогам згідно ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

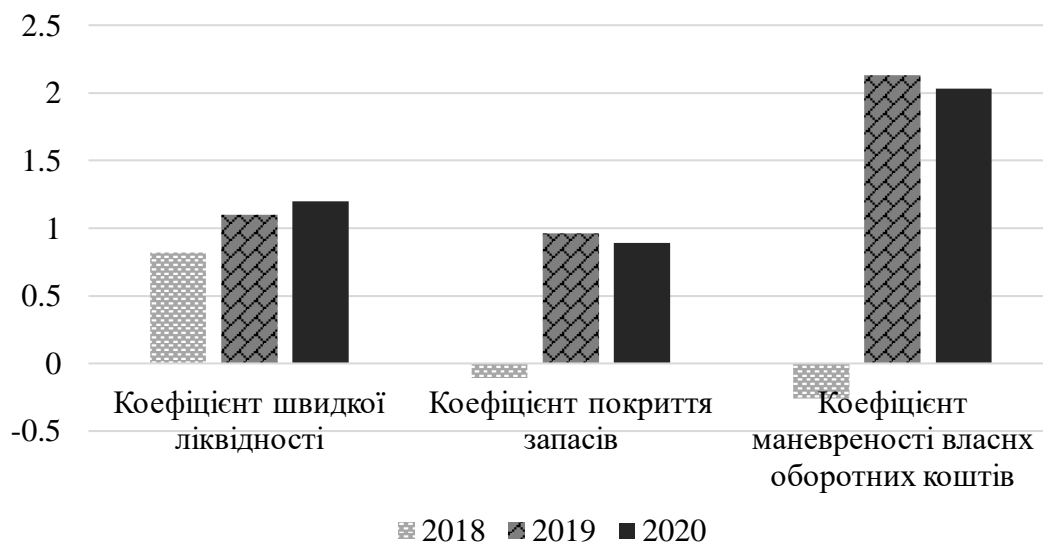
Для більш повного уявлення про підприємство проведемо аналіз фінансового стану за 2018 – 2020 рр. Одним із важливих розрахунків, які використовуються, щоб оцінити стан підприємства є розрахунок показників ліквідності, результати яких наведені в табл. 3.1.

**Таблиця 3.1 – Аналіз ліквідності підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ»
за 2018 – 2020 рр.**

Показник	Джерело інформації	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення +/- 2019 р. від 2018 р.	Відхилення +/- 2020 р. від 2019 р.
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт поточної ліквідності (Кпл)	$\frac{\phi.1, p.1195}{\phi.1, p.1695}$	0,89	1,22	1,35	0,33	0,13
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності (Кшл)	$\frac{\phi.1, p.1195 - p.1100 - p.1110}{\phi.1, p.1695}$	0,82	1,10	1,20	0,28	0,1
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності (Кал)	$\frac{\phi.1, p.1160 + p.1165}{\phi.1, p.1695}$	0,03	0,09	0,09	0,06	0
4. Власні оборотні кошти (ВОК)	$\phi.1, p. 1495 - \phi.1, p.1095$	-2 372 152	562 052	465 622	2 934 204	-96 430
5. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами (Квок)	$\frac{\phi.1, p.1495 - p.1095}{\phi.1, p.1195}$	-0,15	0,03	0,03	0,18	0
6. Коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними оборотними коштами (Кзвок)	$\frac{\phi.1, p.1495 - p.1095}{\phi.1, p.1100 + 1110}$	-1,77	0,32	0,29	2,09	-0,03
7. Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів (Кман _{вок})	$\frac{\phi.1, p.1165}{\phi.1, p.1495 - \phi.1, p.1095}$	-0,26	2,13	2,03	2,39	-0,1
8. Коефіцієнт покриття запасів (Кпокр.зап)	$\frac{\phi.1, p.1495 - p.1095 + p.1600 + p.1615}{\phi.1, p.1100 + p.1110}$	-0,11	0,96	0,89	1,07	-0,07

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства

Динаміка показників коефіцієнта швидкої ліквідності, покриття запасів та маневреності власних оборотних коштів зображено на рис. 3.1.

Рис. 3.1 – Динаміка показників ліквідності «Interpipe» за 2018 – 2020 рр.

Джерело: сформовано автором

У 2020 році коефіцієнт швидкої ліквідності становить 1,20, що на 0,1 пункта більше за значення показника минулого року. Взагалі отримані значення протягом 2019 – 2020 рр. знаходяться в межах нормативних значень. Отже, підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» зможе погасити свої поточні зобов'язання.

У 2018 р. власні оборотні кошти мали від'ємне значення, що негативно позначається на діяльність підприємства оскільки це означає, що у підприємства немає достатньої кількості коштів, для того, щоб забезпечувати щоденну операційну діяльність. У 2019 р. власні оборотні кошти збільшились на 2 934 204 грн. порівняно з 2018 р., хоча у 2020 р. показник власних оборотних коштів зменшився на 96 430 грн. порівняно з 2019 р. Нормативне значення для коефіцієнта покриття запасів має бути вищим одиниці і хоча згідно розрахунків та графіку у 2019 р. показник досяг позитивного значення та збільшився на 1,07 пунктів у порівнянні з минулим періодом, останні роки, а саме 2019 та 2020 рр. мають значення менше за нормативне. Все сказане дозволяє дійти висновку, що у 2020 р. відбулось покращення ситуації на підприємстві у порівнянні з 2018 р. В

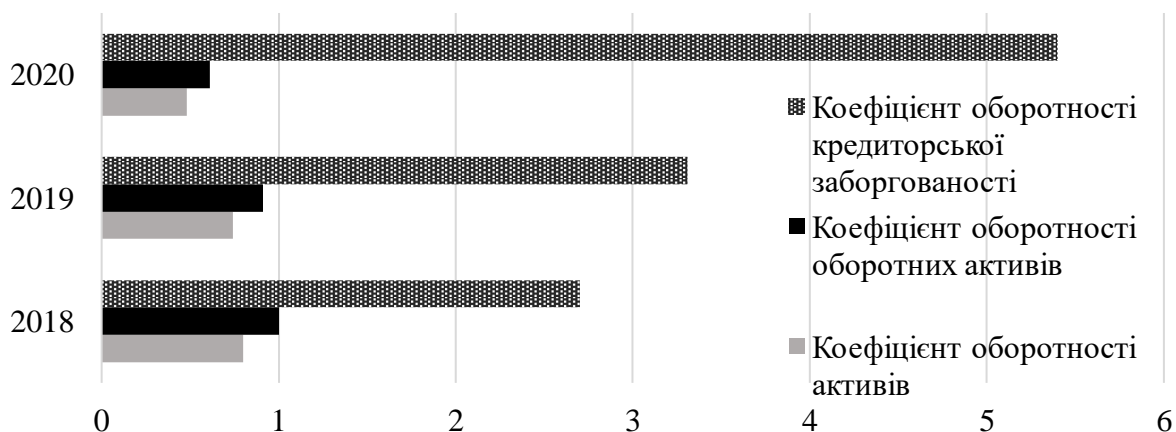
табл. 3.2 розраховані показники ділової активності підприємства.

Таблиця 3.2 – Показники ділової активності підприємства за 2018 – 2020 рр.

Показники	Формула для розрахунку	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення +/- 2019 р. від 2018р.	Відхилення +/- 2020 р. від 2019р.
1	2	3	4	5	6	7
1. Коефіцієнт оборотності активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1300_{\text{п}} + 1300_{\text{к}})}$	0,80	0,74	0,48	-0,06	-0,26
2. Коефіцієнт оборотності основних фондів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1005_{\text{п}} + 1010_{\text{п}} + 1005_{\text{к}} + 1010_{\text{к}})}$	4,42	4,01	2,31	-0,41	-1,7
3. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1195_{\text{п}} + 1195_{\text{к}})}$	1,00	0,91	0,61	-0,09	-0,3
4. Коефіцієнт оборотності запасів	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1100_{\text{п}} + 1110_{\text{п}} + 1100_{\text{к}} + 1110_{\text{к}})}$	11,73	9,52	5,64	-2,21	-3,88
5. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1495_{\text{п}} + 1495_{\text{к}})}$	22,74	5,05	2,02	-17,69	-3,03
6. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\phi.2 \text{ p.}2000 * 2}{\phi.1 \text{ p.}(1610_{\text{п}} + \dots + 1650_{\text{п}} + 1610_{\text{к}} + \dots + 1650_{\text{к}})}$	2,70	3,31	5,40	0,61	2,09

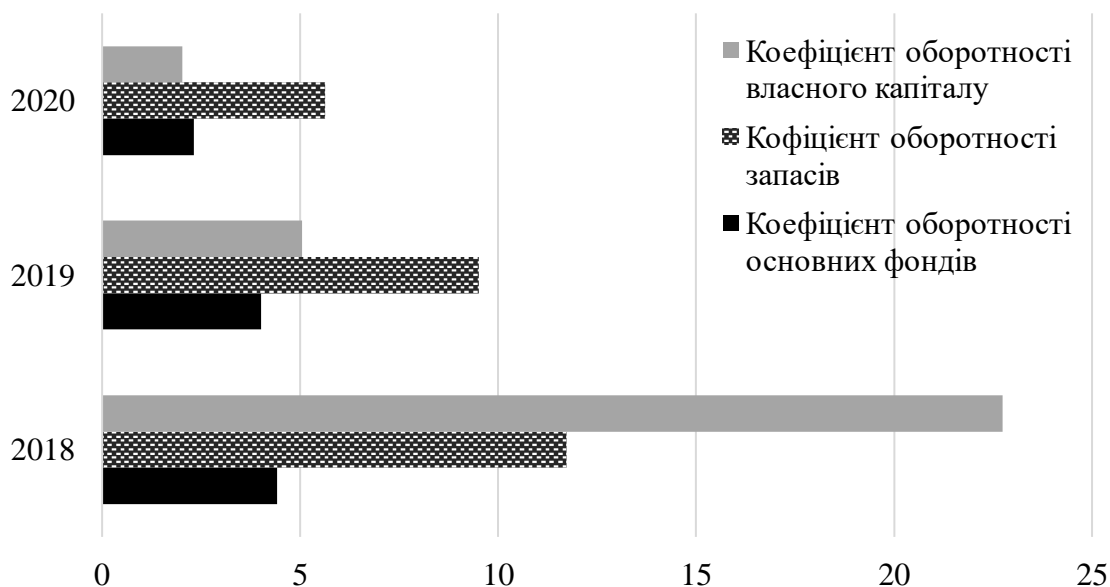
Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства

Більш детальна інформація щодо зміни динаміки ділової активності підприємства зображено на рис. 3.2. та 3.3.

Рис. 3.2 – Динаміка ділової активності підприємства

Джерело: сформовано автором

Рис. 3.3 – Динаміка ділової активності підприємства за 2018 – 2020 рр.

Джерело: сформовано автором

Показник оборотності запасів показує наскільки продуктивно підприємство управляє запасами. У 2020 р. коефіцієнт оборотності запасів суттєво зменшився на 3,88 пункта порівняно з 2019 р. Взагалі значення цього показника протягом 2018 – 2020 рр. зменшується, що свідчить про зменшення рівня ефективності управління запасами.

Найвище значення коефіцієнта оборотності власного капіталу становить у 2018 р. – 22,74, у 2019 р. відбувається різке падіння показника на 17,69 пунктів. Високе значення показника у 2018 р. вказує на ефективність використання капіталу власників, тобто було вироблено товарів на суму 22,74 гривень на кожну гривню залучених коштів власників.

Про ефективність використання основних засобів свідчить коефіцієнт оборотності основних фондів, що протягом 2018 – 2020 рр. зменшується. Також протягом 2018 – 2020 рр. спостерігається зниження ефективності застосування оборотних активів.

Взагалі майже всі розраховані коефіцієнти за 2018 – 2020 рр. мають тенденцію до падіння, окрім коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості, що у 2020 році становить 5,40, що на 2,09 пунктів більше за

значення показника минулого року. Можна стверджувати, що у 2020 р. відбулось збільшення кількості оборотів, що здійснила кредиторська заборгованість.

Таким чином, аналізуючи фінансові показники за 2018 – 2020 рр. можна зробити висновок, що для удосконалення фінансового стану підприємство потребує ефективнішого управління запасами, основними засобами включаючи також власний капітал.

Так як предметом нашого дослідження являється дебіторська заборгованість проаналізуємо склад, структуру та динаміку дебіторської заборгованості підприємства «ІНТЕРПАЙПН НТЗ» за 2018 – 2020 рр. (див. табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Склад, динаміка та структура дебіторської заборгованості підприємства «ІНТЕРПАЙПН НТЗ» за 2018 – 2020 рр.

Показник	2018		2019		2020	
	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Розрахунки з дебіторами, всього	13 630 317	100	13 658 332	100	11 734 564	100
У тому числі:						
За роботи, товари, послуги	12 651 366	92,82	12 958 425	94,88	11 292 102	96,23
За розрахунками за виданими авансами	601 564	4,41	548 800	4,02	224 770	1,91
За розрахунками з бюджетом	219 453	1,61	101 079	0,74	201 714	1,72
Інша поточна дебіторська заборгованість	157 934	1,16	50 028	0,36	15 978	0,14

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності підприємства

Через те, що у підприємства «ІНТЕРПАЙПН НТЗ» відсутня довгострокова дебіторська заборгованість, в табл. 3.4 представлена інформація стосовно поточної заборгованості. У структурі підприємства протягом 2018 – 2020 рр. велику питому вагу складає дебіторська заборгованість за товари, роботи,

послуги. У 2018 р. частка становить – 92,82%, у 2019 р. – 94,88% та у 2020 р. – 96,23%. Тому особливу увагу варто надати розрахункам показників саме дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги.

Оскільки дебіторська заборгованість підприємства грає важливу роль, фінансові результати підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ» оцінюються з точки зору періоду оборотності дебіторської заборгованості (АСР), коефіцієнта обороту дебіторської заборгованості (ART) та частки дебіторської заборгованості в оборотних активах.

Для оцінки ефективності управління дебіторською заборгованістю спершу розрахуємо частку дебіторської заборгованості в оборотних активах підприємства, АСР та ART (див. табл. 3.4).

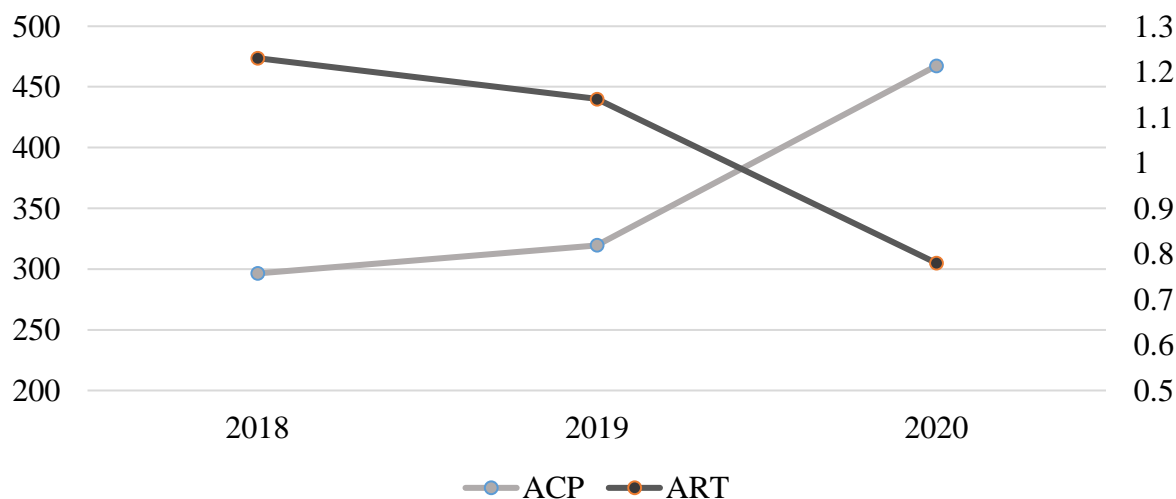
Таблиця 3.4 – Розрахунок показників АСР, ART та частка дебіторської заборгованості в оборотних активах за 2018 – 2020 рр.

	АСР	ART	Частка дебіторської заборгованості товарів, робіт, послуг в оборотних активах
2018	296,40	1,23	81%
2019	319,58	1,14	78%
2020	467,33	0,78	79%
Середнє значення	361,10	1,05	79%

Джерело: власні розрахунки автора

На рис. 3.4 зображена динаміка періоду обороту дебіторської заборгованості (АСР) та коефіцієнта обороту дебіторської заборгованості (ART) за 2018 – 2020 рр.

Рис. 3.4 – Динаміка періоду обороту дебіторської заборгованості (АСР), коефіцієнта обороту дебіторської заборгованості (ART) за 2018 – 2020 рр.

Джерело: сформовано автором

Протягом 2018 – 2020 рр. період обороту дебіторської заборгованості (АСР) зростає, що свідчить про певні складнощі при стягненні дебіторської заборгованості. У 2020 р. для підприємства необхідно 467,33 днів для стягнення власної заборгованості. Продовж досліджуваних періодів коефіцієнт обороту дебіторської заборгованості (ART) кожного року зменшувався. Для підприємства це вказує на слабку кредитну політику, оскільки процес стягнення заборгованості для підприємства відбувається дуже повільно. Якщо у 2018 р. дебіторська заборгованість підприємства змогла зробити 1,23 обороти, то у 2020 р. тільки 0,78 оборотів.

Згідно графіку, що зображений на рис. 3.4. можна помітити певну динаміку, коли кількість днів для стягнення дебіторської заборгованості збільшується, кількість оборотів дебіторської заборгованості – зменшується.

Найвищий показник частки дебіторської заборгованості становить у 2018 р. – 81% від усієї суми оборотних активів. Згідно табл. 3.4, період обороту дебіторської заборгованості (АСР) та коефіцієнт обороту дебіторської заборгованості (ART) в середньому становить 361,10 дні та 1,05 рази. Частка

дебіторської заборгованості в оборотних активах в середньому складає 0,79, тобто 79%.

Таким чином за допомогою розрахованих показників слід сказати, що кредитна політика підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ» слабка, оскільки з кожним роком стягнення дебіторської заборгованості являється проблемою для підприємства.

Ми рекомендуємо підприємству більше уваги приділяти питанням що стосується дебіторської заборгованості, особливо за товари, роботи, послуги, оскільки сума даного виду має найбільшу частку серед усієї дебіторської заборгованості. Контроль за дебіторською заборгованістю та за фінансовим станом підприємства в цілому можна здійснювати на основі розрахункового аналізу в динаміці, так як в динаміці можна краще зрозуміти як ті чи інші методи управління підприємством впливають на результати діяльності [48, с. 270].

3.2 Кореляційно-регресійний аналіз дебіторської заборгованості на прикладі підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ»

Для того, щоб підтвердити існування зв'язку між дебіторською заборгованістю та фінансовими показниками, проведемо кореляційно-регресійний аналіз для підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2018 – 2020 рр.

Дослідження ґрунтується таким чином, щоб перевірити чи впливає дебіторська заборгованість на виручку підприємства. Спершу необхідно провести кореляційний аналіз для вимірювання ступеня зв'язку між дебіторською заборгованістю та фінансовими показниками підприємства. Оскільки протягом 2018 – 2020 рр. в балансі підприємства відсутня довгострокова дебіторська заборгованість, незалежними змінними величинами будемо вважати: дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги (X1), дебіторська заборгованість за виданими авансами (X2), дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (X3) та інша поточна дебіторська заборгованість (X4). Залежну змінну величину беремо як виручка від реалізації продукції – Y.

В табл. 3.5 зображено кореляційну матрицю залежної та незалежних змінних величин, розрахунки якої проводились в Excel.

Таблиця 3.5 – Кореляційна матриця залежної та незалежних змінних величин

	Y	X1	X2	X3	X4
Y	1				
X1	0,999	1			
X2	0,953	0,954	1		
X3	-0,531	-0,529	-0,251	1	
X4	0,547	0,549	0,773	0,417	1

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

За допомогою кореляційного аналізу можна побачити, що існує прямий та сильний зв'язок між виручкою та дебіторською заборгованістю за товари, роботи та послуги – 0,999, а також дебіторська заборгованість за виданими авансами – 0,953. Отже, можна дійти висновку, що при зростанні дебіторської заборгованості за цими статтями зростає і виручка від реалізації продукції.

Майже ніяк не впливає на виручку дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом (X3) – (-0,531) та інша поточна дебіторська заборгованість (X4) – 0,547. Тому для подальшого аналізу ці дві величини – X3 та X4 ми не використовуватимемо.

Також варто відзначити сильний прямий зв'язок між такими величинами як X1 та X2 . В табл. 3.5 можна побачити, що показник становить 0,954. Це може свідчити про те, що X1 та X2 пов'язані між собою, тобто ці дві змінні мають статистичний взаємозв'язок. Тому під час побудови моделі залишимо лише той фактор, що найбільше впливає на величину Y. Для наступних розрахунків, а саме побудови парної лінійної регресії будемо використовувати змінну X1.

Під регресією розуміють зміну результативної ознаки Y при певній зміні декількох аргументів. Мета аналізу – зобразити вплив показника X_1 на Y [31, с. 521]. В даному випадку будемо використовувати рівняння регресії за формулою:

$$Y = A + Bx, \quad (3.1)$$

де A – вільний член рівняння;

B – коефіцієнт регресії;

X – незалежна змінна

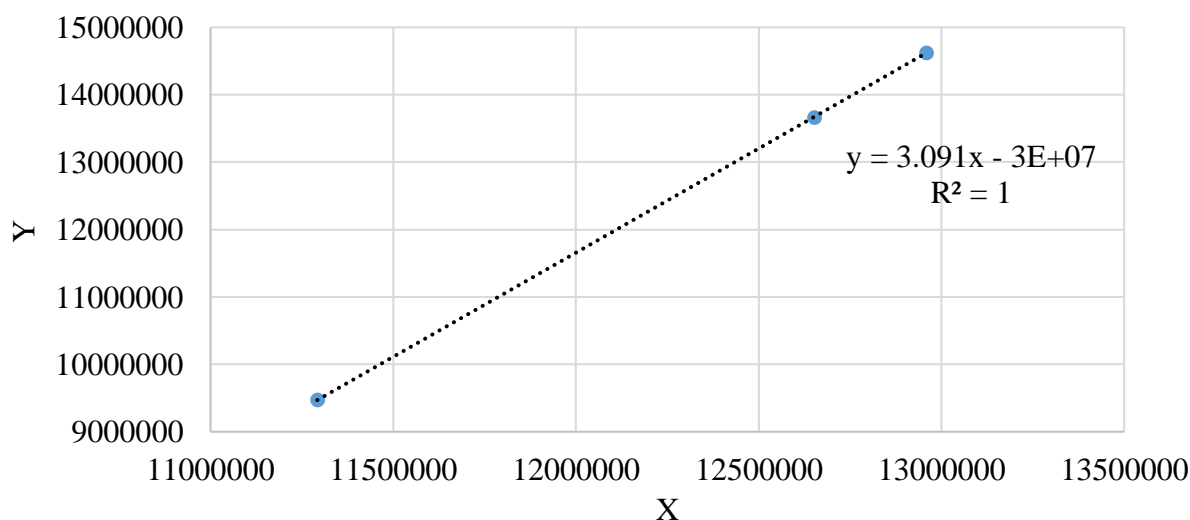
В табл. 3.6 зображено дані залежної та незалежної змінної величини, за допомогою яких буде здійснюватися регресійний аналіз за 2018 – 2020 рр.

Таблиця 3.6 – Дані для розрахунку регресійного аналізу

X_1	Y
11 292 102 тис. грн.	9 470 237 тис. грн.
12 958 425 тис. грн.	14 624 632 тис. грн.
12 651 366 тис. грн.	13 664 542 тис. грн.

Джерело: сформовано на основі фінансової звітності підприємства

На рис. 3.5 зображено кореляційне поле, на якій зображено сукупність двох величин.

Рис. 3.5 – Поле кореляції

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

Можна побачити, що коефіцієнт детермінації, який зображений на рис. 3.5 має значення 1. Це характеризує те, що варіація Y (змінна залежна величина) визначається варіацією X_1 (змінна незалежна величина). Тобто варіація змінної Y (виручка від реалізації продукції) на 100% пояснюється варіацією змінної X_1 (торговельна дебіторська заборгованість).

Також згідно рис. 3.5 рівняння моделі, яка описує залежність між виручкою та дебіторською заборгованістю за товари, роботи та послуги має вигляд:

$$Y = -3E+07 + 3,091X, \quad (3.2)$$

Для того, щоб оцінити якість отриманої моделі, необхідно розрахувати значимість коефіцієнта регресії (t-критерій Стьюдента), також оцінимо якість моделі за допомогою дисперсійного аналізу. В табл. 3.6 зображено розраховані показники t-статистики та t-критерій за допомогою Excel.

Таблиця 3.6 – Розраховані показники t-статистики та t-критерій

	t-статистики	t-критерій
a	328,527	12,706
b	491,951	

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

На цьому етапі перевіримо чотири гіпотези:

H_0_a : $a=0$, є статистично незначимим;

H_1_a : $a \neq 0$, є статистично значимим;

H_0_b : $b=0$, є статистично незначимим;

H_1_b : $b \neq 0$, є статистично значимим

Згідно наведеної таблиці, $328,527 > 12,706$, тобто t -статистика $>$ t -критерій, означає що гіпотеза H_0_a відхиляється з ймовірністю в 95%, значить коефіцієнт a статистично значимий.

Такий самий висновок можемо зробити стосовно коефіцієнта b , оскільки $491,951 > 12,706$, тобто H_0_b відхиляється з ймовірністю в 95%, тому коефіцієнт b статистично значимий.

Наступним способом аналізу моделі є критерій Фішера (дисперсійний аналіз регресії). Перевіряємо таку гіпотезу:

$H_0: b=0$ – лінійний зв'язок між X_1 та Y відсутній. Для цього необхідно порівняти значення F фактичне з F критичним. За розрахунками Excel маємо такі значення: F фактичне – 242016,2; F критичне – 161,448. Таким чином гіпотеза $H_0: b$ відхиляється, оскільки F фактичне $>$ F критичне.

Для того щоб оцінити значимість коефіцієнта кореляції між Y та X_1 , необхідно перевірити гіпотези:

$H_{0_r}: r = 0$, не значимий

$H_{1_r}: r \neq 0$, значимий

Розраховане t Стюдента = 491,951; t -критичне Стюдента = 12,706. Оскільки $491,951 > 12,706$, гіпотеза $H_{0_r}: r$ – відхиляється (коефіцієнт кореляції значимий).

Після перевірки якості моделі, оскільки ми маємо рівняння $Y = -3E+07 + 3,091X$ можемо стверджувати, якщо дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги збільшиться на 1 тис. грн., тоді виручка збільшиться на 3,091 тис. грн.

Отже, підсумовуючи, зазначимо, що величина торговельної дебіторської заборгованості суттєво впливає на виручку від реалізації продукції. Таке твердження базується на основі проведеного кореляційно-регресійного аналізу, оскільки між цими показниками існує сильний прямий зв'язок.

Таким чином це підтверджує той факт, що управління дебіторською заборгованістю на підприємстві підлягає особливому контролю з боку персоналу підприємства, оскільки рівень заборгованості дебіторів прямо впливає на виручку від реалізації продукції, а як відомо дохід від реалізації продукції являється основним джерелом одержання коштів для підприємства.

При неефективній політиці управління дебіторською заборгованістю існує можливість зменшення основних фінансових показників для підприємства. При основній діяльності саме виручка від реалізації є основним показником. Як наслідок, при зменшенні цього показника, підприємство не зможе покривати витрати на виробництво та реалізацію продукції. Для того щоб приймати певні

рішення стосовно управління підприємством, керівникам необхідно мати правдиву інформацію, яка буде показувати реальний стан підприємства. Для цього використовуючи закон Бенфорда перевіримо баланс підприємства за 2020 рік.

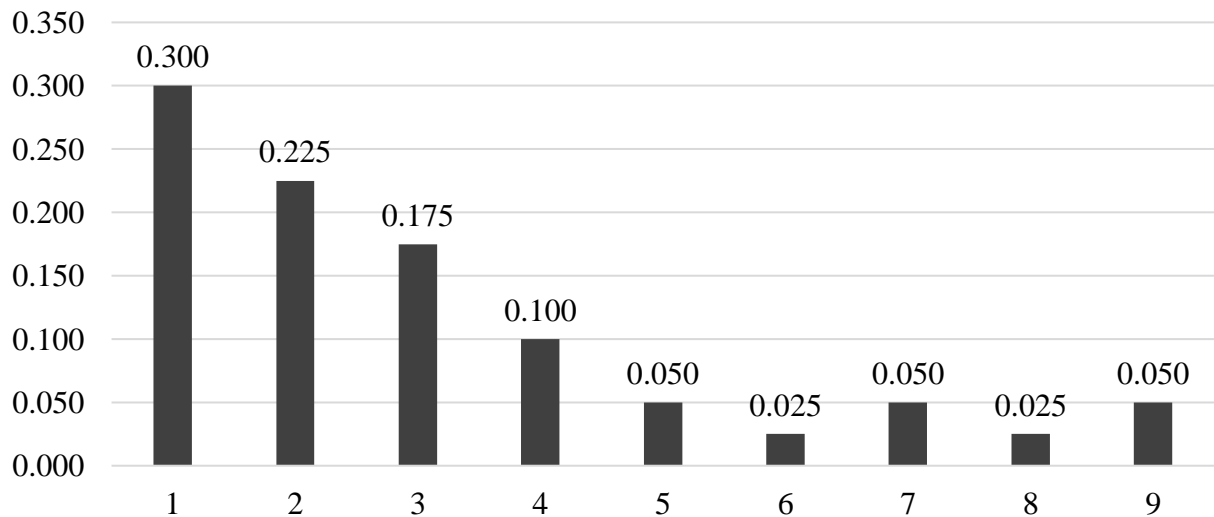
Використовуючи програму Excel порахуємо кількість цифр, які першими стоять в числах з балансу (див. табл. 3.6).

Таблиця 3.6 – Розрахунок кількості цифр, які першими стоять в числі

Перша цифра	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	12	9	7	4	2	1	2	1	2

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

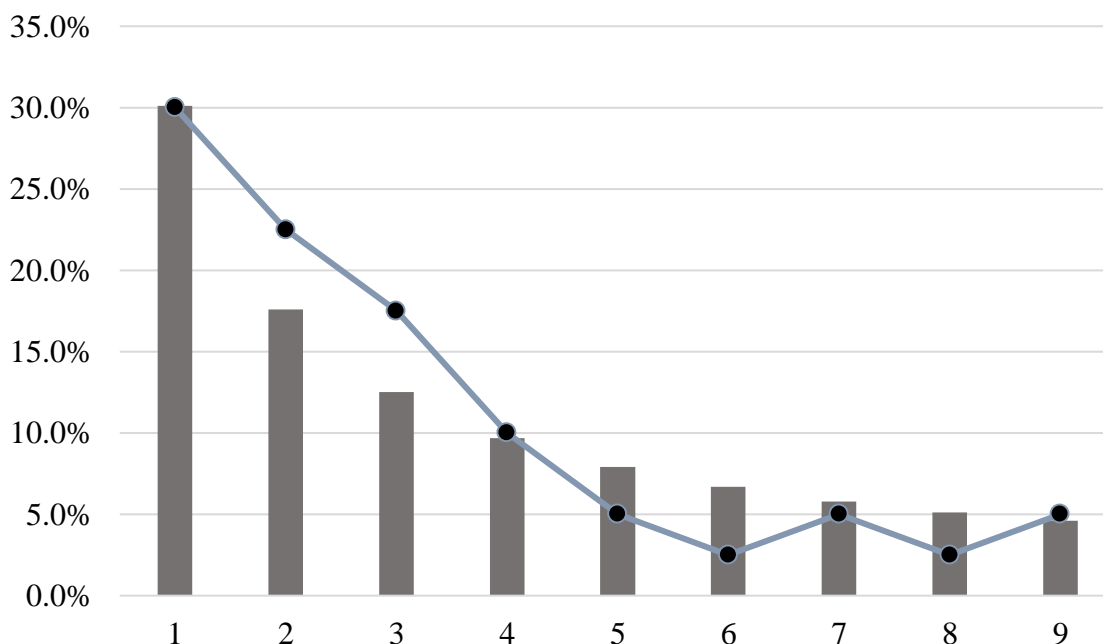
На рис. 3.6 зображено частоту кожної цифри, з якою кожна з цифр стояла на першому місці.

Рисунок 3.6 – Розподіл провідних цифр

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

Тепер перевіримо наші цифри на відповідність закону Бенфорда (рис. 3.7).

Рисунок 3.7 – Відповідність розрахованих частот згідно закону Бенфорда

Джерело: розраховано автором за програмою Excel

Отже, це означає, що цифри які наведені у балансі підприємства за 2020 рік досить добре узгоджуються закону Бенфорда, що цілком підтверджує наявність правдивої та достовірної інформації у балансі. На підставі проведеного аналізу ми дійшли висновку, що найбільшої уваги щодо аналізу та контролю потребує дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги. На основі кореляційного аналізу ми виявили сильний та прямий зв'язок між цією заборгованістю та виручкою від реалізації продукції. Згідно з проведеним дослідження, зрозуміло, що під час зростання торговельної дебіторської заборгованості зростає і виручка, оскільки підприємство реалізовує свою продукцію. Але важливо кожного разу контролювати стан дебіторської заборгованості, оскільки існує ризик зростання саме сумнівної та безнадійної заборгованості, яка як наслідок погіршить фінансовий стан підприємства. Тому для управління підприємством, у тому числі для управління дебіторською заборгованістю важливо мати достовірну інформацію, на основі якої і будуть прийматись раціональні рішення.

4 ІНТЕРПРЕТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОБґРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Питання що стосуються обліку та контролю дебіторської заборгованості на сьогоднішній день залишаються актуальними. Аналіз різних методів контролю дебіторської заборгованості та застосування їх на практиці потребує дослідження, оскільки кожен суб'єкт господарювання самостійно приймає рішення щодо управління дебіторською заборгованістю. В ході затвердження політики щодо управління, важливо контролювати ефективність використання цієї політики. Але насамперед для оцінки ефективності застосування певної політики управління та безпосередньо вибору цієї політики, важливо мати повну та об'єктивну інформацію стосовно дебіторської заборгованості та загалом фінансової звітності.

На нашу думку, одним з перевірених способів перевірки законності та правдивості інформації щодо господарських операцій є використання цифрового аналізу. Закон Бенфорда – це лише один із можливих інструментів, який використовується для виявлення порушень. За нашими розрахунками, баланс підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ» за 2020 рік не має виявлених порушень, тому що цифри, які наведені в балансі розподілені відповідно до закону Бенфорда.

В Україні цей спосіб виявлення шахрайства не такий поширений, але він простий у використанні, тому при наявності невпевненості у рахунках, ми радимо використовувати саме цей інструмент. Оскільки при прийнятті правильних рішень стосовно управління як дебіторською заборгованістю так і усього підприємства загалом, необхідно мати правдиву інформацію, що демонструє дійсний стан підприємства.

Протягом досліджуваних років дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги у 2020 р. підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ» зменшилась порівняно з 2019 р. на 1 666 323 грн., хоча у 2019 р. наведена дебіторська заборгованість зросла порівняно з 2018 р. Але аналізуючи отримані під час

розрахунків дані щодо коефіцієнта обороту та періоду оборотності дебіторської заборгованості за товари (роботи, послуги) можемо зробити висновок, що для підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ» ці значення не є найкращими показниками. Максимальну питому вагу поміж усієї дебіторської заборгованості складає дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тому потребує особливої уваги з боку підприємства.

До основних завдань управління дебіторською заборгованістю слід віднести [4, с. 6]:

- сприяння зростанню обсягу продаж шляхом надання комерційного кредиту і тим самим зростання прибутку;
- підвищення конкурентоздатності за допомогою відстрочки платежу;
- визначення рівня ризику неплатоспроможності покупця;
- розрахунок планового резерву сумнівних боргів;
- надання рекомендації по роботі з фактично або потенційно неплатоспроможними покупцями.

Перш за все існування ефективної системи контролю за дебіторами неможливе без чіткої класифікації дебіторської заборгованості. Так як підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» займається зовнішньоекономічною діяльністю, важливо також включити до класифікації дебіторську заборгованість за контрагентами, тобто вітчизняні та іноземні дебітори. Але на нашу думку, слід розмежовувати дебіторську заборгованість як нормальну, сумнівну та безнадійну. Такий розподіл дебіторської заборгованості дасть змогу охарактеризувати стан підприємства, а також вчасно вжити певні заходи для уникнення появи сумнівної та безнадійної заборгованості. Оскільки для підприємства безнадійна дебіторська заборгованість перетворюється на витрати, на загальний фінансовий стан підприємства це впливає негативно. Тому ми пропонуємо удосконалити рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками», а саме зробити поділ рахунку на такі види: 361/1 – «Нормальна дебіторська заборгованість», 361/2 – «Сумнівна дебіторська заборгованість» та 361/3 – «Безнадійна дебіторська заборгованість». Наприклад операція щодо

переведення нормальної дебіторської заборгованості в сумнівну буде мати вигляд як зображено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1 – Облік дебіторської заборгованості

№	Господарська операція	Дебет	Кредит
1	Реалізовано продукцію контрагенту	361/1	701
2	Переведення нормальної дебіторської заборгованості в сумнівну (через порушення терміну погашення, що прописані в договорі)	361/2	361/1

Джерело: узагальнено автором

Таким чином, підприємство зможе краще контролювати дебіторську заборгованість за таким поділом. До того ж у зв'язку з відсутністю певного переліку ознак, через які дебіторська заборгованість вважається сумнівною, рекомендуємо прописати в обліковій політиці ознаки, які дають підстави вважати заборгованість сумнівною.

Для більш ефективного управління дебіторською заборгованістю варто приділити увагу управлінню з формування дебіторської заборгованості та інкасації дебіторської заборгованості. На моменті управління з формування дебіторської заборгованості слід визначити який краще використовувати вид кредитної політики підприємству «ІНТЕРПАЙП НТЗ». Розрізняють такі види кредитної політики по відношенню до покупців: консервативний (полягає у зменшенні кредитного ризику), помірний (у момент продажу продукції з відстроченням платежу підприємство підтримує середній рівень кредитного ризику) і агресивний (основна мета такого типу політики полягає у збільшенні обсягів продукції, попри високий рівень кредитного ризику) [63, с. 5].

Вибрана підприємством кредитна політика необхідна для того щоб при відносинах з контрагентами визначати такі важливі питання: кому та на яких умовах слід надавати кредит, встановлення кредитного ліміту та застосування санкцій при порушенні умов контрагентом.

Оскільки частка дебіторської заборгованості в оборотних активах займає великий відсоток, ми рекомендуємо розробляти для кожних дебіторів індивідуальні умови договору. Як зазначають Brigham & Houston, управління дебіторською заборгованістю починається з прийняття рішення, надаватиме підприємство кредит чи ні [65, с.70]. На нашу думку, це першочергове питання, після якого варто розглядати умови надання кредиту. Отже, умови кредитування передбачають термін погашення дебіторської заборгованості, надання знижок за своєчасність погашення зобов'язань та термін дії знижок. Зрозуміло, що єдиних вимог щодо терміну погашення та надання знижок для всіх дебіторів становити неможливо, тому під час розгляду індивідуальних умов кредитування щодо окремих покупців необхідно враховувати: платоспроможність дебітора, який обсяг продажу передбачається для реалізації, чи є попит на продукцію, термін дії продукції що постачається та ін.

На цьому етапі слід проводити ретельний аналіз потенційних дебіторів для уникнення ризиків, пов'язаних з неповерненням коштів. Саме під час управління з формування дебіторської заборгованості, у тому числі з правильним вибором кредитної політики ми рекомендуємо підприємству «ІНТЕРПАЙП НТЗ» приділяти більше уваги. У своїй роботі Siekelova A., Kliestik T., Svabova L., Androniceanu A., Schönfeld J. пропонують розділяти інформацію про клієнтів на чотири рівні (див. табл. 4.1).

Таблиця 4.1 – Розподіл інформації про клієнтів за рівнями

Рівень	Інформація
1	Інформація першого рівня включає назву компанії, організаційно-правову форму, інформацію про власника, адреси тощо.
2	Інформація другого рівня включає основну економічну інформацію про розмір компанії або управління.
3	Інформація третього рівня включає детальну інформацію про управління клієнтом, таку як заборгованість, прибутковість, платоспроможність та дисципліна.
4	Інформація четвертого рівня включає стратегічну інформацію про клієнтів, яку компанія отримала при довгостроковій співпраці з ними.

Джерело: [71, с. 219]

Таким чином на основі розподілу інформації на відповідні рівні можна більш поглиблено та ґрунтовно проаналізувати кожного дебітора.

Інкасація дебіторської заборгованості слугує для планування заходів стосовно простроченої дебіторської заборгованості. Одними з розповсюджених заходів управління дебіторською заборгованістю можна класифікувати наступним чином [56, с. 828]:

- економічні (фінансові санкції у вигляді штрафів, пені, передача в заставу майна і майнових прав, припинення поставчань);
- юридичні (претензійна робота, подача позову в господарський суд);
- психологічні (нагадування по телефону, пошті, поширення інформації серед поставачальників, що загрожує втратою іміджу);
- фізичні (арешт майна боржника, зроблений органами державної виконавчої служби або слідчими органами).

Загальновідомо, що для мінімізації ризиків щодо погашення дебіторської заборгованості існують такі види рефінансування: форфейтинг та факторинг:

1) Факторинг – є одним з ефективних інструментів, який підтримує ефективне управління. Під час відносин продавця з покупцем, продавець передає необхідні документи факторинговій компанії, тим самим означаючи, що продавець відмовляється від грошової вимоги. Після цього факторингова компанія оплачує частину суми продавцю. Основним моментом є те, що дебітор має повернути повну заборгованість саме факторинговій компанії, а не продавцю, після чого компанія сплачує решту суму продавцю, що не була сплачена одразу за винятком комісійних.

Серед основних переваг для продавця відносять: покращення фінансових показників у зв'язку із зменшенням ризику, можливість інвестування коштів у подальше виробництво та скорочення витрат, які виникають через управління дебіторською заборгованістю [8, с. 319].

2) Форфейтинг – також є ефективним методом рефінансування, тобто це купівля боргу у кредитора. Основною перевагою використання цього методу є те, що покупець боргу у разі неотримання боргу з боржника, відмовляється від

будь-якого права вимагати щось у кредитора, тобто продаж боргу відбувається на безповоротній основі. Під час застосування цього методу кредитор має змогу швидко отримати гроші, таким чином кредитор може інвестувати ці кошти у виробництво, а також зменшити суму дебіторської заборгованості. Форфейтинг являється інструментом для зовнішньоекономічних операцій.

Також до методів контролю дебіторської заборгованості можна віднести вексель, оскільки він є одним з засобів оформлення кредиту. Одержані підприємством векселі включають борги покупців, які останні мають повернути на визначений термін.

Кожен з методів рефінансування мають свої плюси і мінуси, тому перш ніж обрати використання певного методу слід краще проаналізувати ситуацію та оцінити як вибраний метод вплине на підприємства. Але зважаючи на те, що підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» здійснює і зовнішньоекономічну діяльність, на нашу думку, форфейтинг буде більш привабливим інструментом рефінансування для підприємства.

З використанням підприємства інструментів, таких як факторинг та форфейтинг, що покращують платоспроможність підприємства, радимо також відображувати проведені операції в бухгалтерському обліку, оскільки слід відобразити саму дебіторську заборгованість (можливо також відображення заборгованості, що підтверджується договором факторингу на окремому аналітичному рахунку), витрати продавця, що пов'язані з оплатою вартості послуг та ін.

Управління дебіторською заборгованістю є однією з складових управління підприємства в цілому, оскільки дебіторська заборгованість має великий вплив на ефективність функціонування підприємства. Але розробити ефективну політику управління дебіторської заборгованості дуже складно, оскільки по-перше наявність постійних внутрішніх та зовнішніх факторів, що можуть впливати на дебіторську заборгованість змінюються, внаслідок чого політика управління також потребує змін або доповнень; по-друге для кожного дебітора слід встановлювати індивідуальні умови. Перед прийняттям певних рішень, що

стосуються управління заборгованістю, важливо наперед прорахувати всі наслідки (позитивні та негативні), які можуть виникнути в разі ухвалення рішень [17, с. 684]. Незалежно від того, чи потрібно переглянути всю політику управління заборгованості чи просто варто вдосконалити існуючі правила, процес починається з розуміння поточної ситуації та проведення аналізу недоліків. Звідси можна визначити кроки, які потрібно зробити, щоб закрити прогалини [46, с. 8].

Все вищесказане дозволяє зробити висновок, що дебіторська заборгованість завжди залишається об'єктом дослідження для багатьох вчених, оскільки дебіторська заборгованість являється важливою та невід'ємною складовою для підприємства.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі на основі проведеного дослідження вирішено актуальні завдання щодо обґрунтування теоретичних положень та удосконалення обліку, аналізу і контролю дебіторської заборгованості на підприємстві. Основні висновки та результати дослідження дебіторської заборгованості, що ґрунтуються на емпіричному та теоретичному рівні зводяться до такого:

1. Розглянуто визначення «дебіторська заборгованість», яка досліджується багатьма закордонними та вітчизняними вченими. Особлива увага у визначенні приділяється саме документальному підтвердженню дебіторської заборгованості, що зобов'язує дебітора сплатити кошти. Зазначено про відсутність ознаки, яка б дозволяла вважати дебіторську заборгованість сумнівною. Внаслідок цього, пропонуємо таку ознаку визнання сумнівності як «несвоєчасна сплата грошових коштів у терміни, що прописані у договорі». Також наголошено на тому, що класифікація дебіторської заборгованості сприяє правильній організації обліку та контролю на підприємстві.

2. Охарактеризовано вітчизняний та міжнародний досвід обліку дебіторської заборгованості. Внаслідок порівняння ведення обліку у різних країнах можна зробити висновок про існування певних відмінностей. Перш за все це стосується балансу підприємства, обліку знижок та списання безнадійної дебіторської заборгованості.

3. Розглянуто оцінку та умови визнання дебіторської заборгованості на підприємстві. Детально проаналізовано облік резерву сумнівних боргів, за допомогою чого було встановлено основу мету існування резерву сумнівних боргів. Основна мета – відображення у балансі підприємства правдивої інформації, що стосується дебіторської заборгованості яка буде погашена.

4. Проаналізовано фінансово-господарську діяльність підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ», внаслідок чого можна сказати, що всі розраховані коефіцієнти ліквідності зростають, що являється позитивним моментом для

підприємства. Однак варто також виділити коефіцієнт оборотності активів за допомогою якого можна побачити, що у 2020 р. значення цього показника зменшилось порівняно з 2019 р. Це є негативним моментом оскільки ефективність використання активів у 2020 р. знизилось.

5. Надано оцінку стану дебіторської заборгованості за 2018 – 2020 рр. за допомогою розрахунків АСР, АРТ та частки дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги в оборотних активах. Внаслідок отриманих результатів можна зробити висновок, що кількість днів, що потрібні для стягнення заборгованості протягом 2018 – 2020 рр. зростають, що свідчить про не зовсім ефективну кредитну політику. Також встановлено, що найбільша питома вага має дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги.

6. На основі проведеного кореляційно-регресійного аналізу ми з'ясували, що дебіторська заборгованість має прямий вплив на виручку від реалізації продукції, підтверджуючи це сильним прямим зв'язком між цими величинами. Також за допомогою розрахунків ми отримали рівняння регресії: $Y = -3E+07 + 3,091x$, внаслідок цього можемо стверджувати, якщо дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги збільшиться на 1 тис. грн., тоді виручка збільшиться на 3,091 тис. грн.

7. Для покращення ситуації дебіторської заборгованості на підприємстві було запропоновано використовувати такі заходи:

- у разі виникнення сумнівів щодо достовірності отриманої інформації, яка зображена у фінансовій звітності, підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» для впевненості може зробити перевірку інформації за допомогою закону Бенфорда. Ми радимо використовувати саме цей інструмент, оскільки він простий у використанні та не потребує багато часу;

- слід обрати такий тип кредитної політики, який з великою ймовірністю зміг би мінімізувати виникнення сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Треба детально вивчати кожного дебітора та пропонувати йому індивідуальні умови кредиту. Також слід проводити ретельний аналіз кожного дебітора, щоб згідно платоспроможності та кредитної

історії розробити умови надання кредиту дебітору. Для мінімізації виникнення сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості рекомендуємо використовувати такі рахунки: 361/1 – «Нормальна дебіторська заборгованість», 361/2 – «Сумнівна дебіторська заборгованість» та 361/3 – «Безнадійна дебіторська заборгованість». До того ж ми радимо прописати в обліковій політиці перелік ознак, які на думку підприємства вважаються основним критерієм віднесення дебіторської заборгованості до сумнівної;

– беручи до уваги те, що підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» реалізовує власну продукцію не тільки в Україні, а й поза її межами, ми радимо використовувати поширені інструменти рефінансування. Більш за все при зовнішньоекономічних операціях варто застосовувати форфейтинг, оскільки при використанні цього методу підприємство «ІНТЕРПАЙП НТЗ» зможе максимально зменшити ризики.

Отже, незважаючи на те, що розмір дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги у 2020 р. зменшився порівняно з минулим роком, ми рекомендуємо підприємству «ІНТЕРПАЙП НТЗ» і надалі приділяти багато уваги цьому активу, оскільки дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги займає найбільшу частку серед усієї дебіторської заборгованості, а також у частині оборотних активів. Попри те, що дебіторська заборгованість означає збільшення обсягу продукції, негативні наслідки недбалого відношення можуть призвести до виникненню безнадійної заборгованості, а також у потребі додаткового фінансування через нестачу коштів на виробництво продукції. Ефективний контроль дебіторської заборгованості допоможе підвищити фінансові показники підприємства, а також активно функціонувати на ринковому середовищі.

Підсумовуючи, слід сказати, що проведений аналіз у даній роботі дає змогу оцінити стан дебіторської заборгованості на підприємстві, внаслідок отриманих показників можливо коригувати кредитну політику суб'єкта господарювання, а наведені рекомендації дають змогу мінімізувати утворенню сумнівної та безнадійної заборгованості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пилипенко К.А. Управління розрахунковими операціями в системі обліку підприємства: вітчизняний та міжнародний досвід. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2020. № 1 (47). С. 134 – 139.
2. Гевчук А.В. Особливості генезису поняття, організації обліку й оцінки сумнівної і безнадійної заборгованості, створення резерву. Проблеми економіки. 2018. № 1 (35). С. 321 – 326.
3. Булат Г.В., Гуменюк А.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості та напрями удосконалення управління нею. Вісник Хмельницького національного університету. 2020. №1. С. 222 – 226.
4. Олійник С.О. Шляхи удосконалення обліку дебіторської заборгованості. Журнал науковий огляд. 2018. №5 (48). С. 1 – 8.
5. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 03.11.2020 № 304. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> (дата звернення 20.09.2021).
6. Charles. K. S. Accounts receivable management and financial performance of Kericho water and Sanitation company limited, Kenya. Kenyatta University. 2018. P. 1 – 63.
7. Якимова Л.П., Мацкуляк К.І. Аналітичне забезпечення управління розрахунками з контрагентами в контексті забезпечення платоспроможності підприємства. Проблеми економіки. 2018. №2 (36). С. 396 – 402.
8. Дроздова О.Г., Іваненко В.О., Ольховський О.А. Факторинг як дієвий механізм управління дебіторською заборгованістю: обліково-аналітичний аспект. Бізнес Інформ. 2018. № 6. С. 314 – 322.
9. Перетятко Ю.М. Значення та зміст приміток до річної фінансової звітності для прийняття управлінських рішень. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу і аудиту : монографія. Луцьк, 2021. С. 162 – 176.

10. Чуніхіна Т.С., Добривечір А.С. Організаційно-методичні аспекти обліку дебіторської заборгованості за міжнародними та вітчизняними стандартами обліку в системі управління підприємством. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. №19. С. 123 – 126.

11. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 13 «Фінансові інструменти»: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.2001 № 559. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01> (дата звернення 28.09.2021).

12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 02.10.2021).

13. Кравченко О.В., Кобець Т. О. Організація обліку дебіторської заборгованості та шляхи її вдосконалення. Економіка та суспільство. 2021. № 25. С. 1 – 6.

14. Демська Ю.В. Визнання та оцінювання резерву сумнівних боргів. Удосконалення обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування в сучасних умовах інтеграційних процесів у світовій економіці : III Міжнар.наук.-практ. конф. Ужгород. 2018. С. 37 – 39.

15. Трало, І. М. Дисконтування дебіторської заборгованості в обліковій політиці підприємства. Економіка, управління та адміністрування. 2020. № 1(91). С. 154–159.

16. Севрук Є. Рефінансування дебіторської заборгованості на підприємствах торгівлі. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2017. №1. С. 116 – 126.

17. Пастернак М.М. Методика аналізу дебіторської заборгованості. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 23. С. 681 – 686.

18. Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення 2.12.2021).

19. Степаненко О.І. Дебіторська заборгованість в системі бухгалтерського обліку: класифікація, оцінка, порядок визнання Київ. 2021. С. 134 – 139.

20. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти : подання» – URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS%2032_ukr_2018.pdf (дата звернення 05.11.2021).

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» – URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-39_ukr_2016.pdf (дата звернення 05.11.2021).

22. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 29.10.2021).

23. Saifudin Miftachus Sa'adah. The evaluation of business receivables using coso, receivable turnover (RTO), average collection period (ACP), and aging of account receivable (AAR) internal control approach models. *Economics & Business solutions journal*. 2019. №1. P. 19 – 29.

24. Гріщенко І.В., Балахонова О.В. Методологічні аспекти контролю грошових активів та дебіторської заборгованості. *Соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства: зб. наук. праць*. 2018. С. 153 – 155.

25. Пилипенко К.А., Бурсова Т.О. Особливості обліку дебіторської заборгованості в Естонії. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору : II матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Полтава, 2019. С. 444 – 445.*

26. Thu Minh Thi VU, Tu Van TRUONG, Dung Thuy DINH. Determinants of Liquidity in Manufacturing Firms. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*. 2020. P. 11 – 19.

27. Король С.Я., Соколова Н.М. Подання та розкриття інформації про фінансові активи у фінансовій звітності. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2019. №36. С. 115 – 119.

28. Паянок Т., Савченко А. Аналіз дебіторської заборгованості підприємства за допомогою економіко-математичних методів. Економіст. 2017. №3. С. 27 – 32.

29. Liquidity and accounts receivable ratios: comparative analysis of companies in the dairy sector trading in the Bolsa de Valores de Lima / Carlos Alberto Vásquez Villanueva et. al. Argentina: Universidad Nacional de Misiones, 2021. 215 p.

30. Бабіченко В.В. Дебіторська заборгованість: обліково-аналітичні аспекти. Економка і суспільство. 2018. №16. С. 876 – 882.

31. Вареник В.М., Сезоненко К.Г. Удосконалення аналізу дебіторської заборгованості торгового підприємства з використанням регресійного аналізу. Приазовський економічний вісник. 2018. № 6 (11). С. 519 – 524.

32. Боднар О., Леськів В. Економічна сутність дебіторської заборгованості. Сучасні напрями та перспективи розвитку агро- та електроінженерії : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., Бережани, 2018. С. 37 – 39.

33. Чорненька О.Б. Вплив заборгованості на фінансовий стан суб'єкта господарювання. Економічний простір. 2018. № 136. С. 158 – 169.

34. Бондарчук Н.В. Відмінності обліку дебіторської заборгованості в умовах застосування П(С)БО та М(С)БО. Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку: VI Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2020 р.): тези доповідей. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2020. С. 9 – 11.

35. Про примітки до річної фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 385. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00> (дата звернення 11.12.2021).

36. Лисак О.П., Гудзенко Н.М. Дебіторська заборгованість: умови виникнення, визнання, відображення в обліку. Причорноморські економічні студії. 2019. №48 -3. С. 154 – 159.

37. Демченко Т.А. Дебіторська заборгованість підприємства: суть та значення. Економіка України в умовах євроінтеграції: виклики та перспективи розвитку: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 19 квітня 2018 р.). Умань, 2018. С. 200 – 202.

38. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 №2755-VI – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 14.10.2021).

39. Левченко З.М. Формування облікової політики підприємства щодо обліку дебіторської заборгованості. Інфраструктура ринку. 2018. № 20. С. 274 – 277.

40. Управління дебіторською заборгованістю у сільськогосподарських підприємствах: фінансово-обліковий аспект: монографія / А.С. Даниленко та ін. – К.:2019. – 288.

41. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 «Подання фінансових звітів» – URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-01_ukr19.pdf (дата звернення 24.11.2021).

42. Ягольницький О.А., Федоренко Н.С. Облік дебіторської заборгованості за вітчизняною та міжнародною практикою. Інфраструктура ринку. 2019. № 31. С. 780 – 786.

43. Мордань Є.Ю., Соломаха А.О. Системний підхід до управління дебіторською заборгованістю підприємства. Вісник СумДУ. 2019. №2. С. 70 – 79.

44. Susan W. Lanham. Analyzing big data with Benford's law: a lesson for the classroom. USA: Marshall University. 2019. №2. P. 33 – 42.

45. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Фінансові інструменти: розкриття інформації» – URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS%2007_ukr.pdf (дата звернення 27.11.2021).

46. Strategies for optimizing your accounts receivable. – URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/ca/Documents/finance/ca-en-FA-strategies-for-optimizing-your-accounts-receivable.pdf> (дата звернення 16.10.2021).

47. Tweneboah S.E., Ndeburgi H. Account receivable management across Industrial sector in Ghana; analyzing the economic effectiveness and efficiency. Cape Coast Technical University, Bastiat Institute Ghana. 2017. P. 1 – 43.

48. Ступницька Т.М., Орел А.С. Дослідження показників якісного стану дебіторської заборгованості. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 14 – 15 жовт. 2020 р. Одеса, 2020. С. 268 – 280.

49. Мокієнко Т.В., Прийдак Т.Б. Резерв сумнівних боргів: особливості обліку. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення управління підприємницькою діяльністю: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф, м. Полтава, 23 квіт. 2020 р. Полтава, 2020. С. 375 – 377.

50. Мозолєвська А.Р. Особливості управління дебіторською заборгованістю на підприємстві. Студентські наукові студії : Молодіжний науковий журнал. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2022.

51. С.В. Гадецька, В.Ю. Дубницький, В.О. Лукін, О.І. Ходирєв. Використання закону Бенфорда (закону першої цифри, закону аномальних відхилень) під час проведення фінансового аудиту. Системи обробки інформації. 2019. №2 (157). С. 22 – 32.

52. Кореляційний та регресійний аналізи. URL: <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/10765/1/%d0%9b%d0%b5%d0%ba%d1%86%20%e2%84%966.pdf> (дата звернення 16.12.2021).

53. Parajka V. Accounting and reporting for trade receivables in the Slovak Republic: possible revision in the future? Slovak Republic: University of Economics in Bratislava. 2017. С. 179 – 183.

54. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 04.10.2021).

55. Сидоренко О.О. Визнання, класифікація та окремі аспекти обліку дебіторської заборгованості у суб'єктів господарювання. Інфраструктура ринку. 2019. №32. С. 449 – 456.

56. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. Економіка і суспільство. 2018. № 15. С. 825 – 836.

57. Єлісеєва О., Белозерцев В. Управління дебіторською заборгованістю на фактори впливу на її якість. European Journal of Management Issues. –2021. № 29 (1). С. 3 – 11.

58. Пасічник І.Ю. Обліково-інформаційне забезпечення управління сумнівною та безнадійною дебіторською заборгованістю. Сучасні проблеми управління підприємствами : теорія та практика. 2020. С. 1 – 3.

59. Шурпенкова Р.К. Модифікація обліку дебіторської заборгованості підприємства в Україні. Банковская система: устойчивость и перспективы развития : сб. науч. ст. XI межд. науч.-практ. конф., г. Пинск, 30 окт. 2020 г. Пинск, 2020. С. 213 – 218.

60. Китайчук Т.Г. «Сумнівний» резерв: усі «за» і «проти». Ефективна економіка. 2021. №4. С. 1 – 7.

61. Mateja Gorenc. Benford's law as a useful tool to determine fraud in financial statements. Slovenia: International school of social and business studies, 2019. №1. С. 19 – 31.

62. Ямненко Г. Механізм управління дебіторською заборгованістю підприємства. International Electronic Scientific Journal. 2017. С. 51 – 57 .

63. Глушко А.Д. Управління дебіторською заборгованістю в системі забезпечення ефективної діяльності підприємства. Ефективна економіка. 2018. № 7. С. 1 – 7.

64. Стендер С. Дебіторська заборгованість : правила визнання у бухгалтерському обліку. Актуальні проблеми теорії і практики бухгалтерського

обліку, аналізу, контролю й оподаткування в Україні: сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку: наук.-практ.конф. 2021. С. 75 – 79.

65. Syahputri, M.R.E., Firmansyah, A. Evaluasi penerapan akuntansi piutang usaha pada usaha mikro, kecil dan menengah. Komunikasi Ilmiah Akuntansi dan Perpajakan. 2019. P. 67 – 79.

66. INTERPIPE NTRP. – URL: <https://ntrp.interpipe.biz/> (дата звернення 5.10.2021).

67. Собчишин В.М., Драчук С.О., Джангіров О.Г., Домбровський А.Ю. Управління дебіторською заборгованістю підприємства з метою уникнення кризи неплатежів. Ефективна економіка. 2020. С. 1 – 7.

68. Кемарська Л.Г. Особливості обліку дебіторської заборгованості на коксохімічних підприємствах. Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету. 2021. №1(2). С. 100 – 110.

69. Мозолєвська А.Р. Особливості обліку дебіторської заборгованості за П(С)БО та М(С)ФЗ. Університетська молодь для сталого майбутнього України: XXIV всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, листопад 2021 р.). Миколаїв, 2021. С. 12.

70. Курносів О.В., Данильчук І.В., Кучма Л.О. Вплив дебіторської заборгованості на створення запасів на підприємствах ЗЕД. Вісник університету банківської справи. 2018. № 1 (31). С. 83 – 87.

71. Receivables management: the importance of financial indicators in assessing the creditworthiness / Siekelova A. et. al. Polish Journal of management studies, 2017. P. 217 – 228.

72. Про облікову політику від 21.12.2005 – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05> (дата звернення 16.12.2021).

73. Назаренко О.В., Лукаш Т.В. Формування окремих компонент облікової політики підприємства щодо дебіторської заборгованості. Агросвіт. 2021. №12. С. 15 – 21.

74. Дяденко О.І. Вплив розміру дебіторської заборгованості на фінансовий стан підприємств. Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту:

теорія, методологія, організація: тези доповідей учасників XVII Всеукраїнської студентської наукової конференції. Київ: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2019. С.74-76.

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

виробництво	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ 2019 01 01 05393116
адреса	Дніпропетровська	за КОАТУУ	1210137200
організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
код економічної діяльності	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі	за КВЕД	24.20
кількість працівників	4 793		
адреса, телефон	вулиця Столетова, буд. 21, м. ДНІПРО, Дніпропетровська обл., 49081		359928
валюта звіту: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма Д, прошові показники якого наводяться в гривнях з копійками) записано (пробити позначку "v" у відповідній клітинці): в національними (стандартами) бухгалтерського обліку в міжнародними стандартами фінансової звітності			V

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10 545	5 690
первісна вартість	1001	24 191	25 280
накопичена амортизація	1002	13 646	19 590
Незавершені капітальні інвестиції	1005	50 367	136 659
Матеріальні засоби	1010	2 919 510	3 075 457
первісна вартість	1011	4 776 314	5 185 799
Знос	1012	1 856 804	2 110 342
інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3 188	3 538
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	508 061	264 249
Удвіли	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 491 671	3 485 593
II. Оборотні активи			
Заваси	1100	986 947	1 342 215
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9 541 160	12 651 366
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	432 371	601 564
з бюджетом	1135	273 023	219 453
у тому числі з податку на прибуток	1136	16 452	16 452
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	141 435	157 934
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	276 325	605 440
Готівка	1166	-	-
Рисунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	10 988	4 260
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	5 890	1 185
Усього за розділом II	1195	11 668 139	15 583 417
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	15 159 810	19 069 010

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	782 258	628 680
Додатковий капітал	1410	162 935	162 079
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(976 831)	202 689
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	88 355	1 113 441
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	455 442	511 829
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	455 442	511 829
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	455 442	511 829
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1 679 302	415 324
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	4 487 954	5 626 666
товари, роботи, послуги	1615	744 994	1 814 711
розрахунками з бюджетом	1620	7 796	24 606
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	8 022	8 645
розрахунками з оплати праці	1630	28 237	33 444
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 551 506	6 986 775
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	321 671	331 907
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 786 531	2 201 662
Усього за розділом III	1695	14 616 013	17 443 740
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	15 159 810	19 069 010

Керівник

Кузьменко Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Соколова Ірина Володимирівна

¹ Визначається в порядку встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП
НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за СДРІОУ

КОДИ		
2019	01	01
05393116		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	13 664 542	10 339 603
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(10 408 619)	(8 076 656)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	3 255 923	2 262 947
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	3 231 760	2 240 563
у тому числі:			
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2121	-	-
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(308 259)	(328 946)
Витрати на збут	2150	(1 053 098)	(817 813)
Інші операційні витрати	2180	(3 203 256)	(2 493 427)
у тому числі:			
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	2181	-	-
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 923 070	863 324
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	350	-
Інші фінансові доходи	2220	-	34
Інші доходи	2240	93 638	38 311
у тому числі:			
<i>дохід від благодійної допомоги</i>	2241	-	-
Фінансові витрати	2250	(657 988)	(563 239)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(968)
Інші витрати	2270	(58 954)	(60 937)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	1 300 116	276 525
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(272 227)	33 304
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	1 027 889	309 829
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	32 695	1 236
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(34 744)	(127 068)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(2 049)	(125 832)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(2 049)	(125 832)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 025 840	183 997

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	10 109 205	8 508 767
Витрати на оплату праці	2505	688 597	524 826
Відрахування на соціальні заходи	2510	148 120	111 167
Амортизація	2515	399 380	316 446
Інші операційні витрати	2520	3 627 930	2 255 636
Разом	2550	14 973 232	11 716 842

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400000000	400000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400000000	400000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	2,56972	0,77457
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	2,56972	0,77457
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Кузьменко Сергій Володимирович

Соколова Ірина Володимирівна

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Звітний вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	Дата (рік, місяць, число)	2020	01	01
Територія	Дніпропетровська	за ЄДРПОУ	05393116		
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОАТУУ	1210137200		
Вид економічної діяльності	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі	за КОПФГ	230		
Середня кількість працівників	4 639	за КВЕД	24.20		
Адреса, телефон	вулиця Столетова, буд. 21, м. ДНІПРО, Дніпропетровська обл., 49081		359928		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			v		
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	5 690	19 060
первісна вартість	1001	25 280	43 575
накопичена амортизація	1002	19 590	24 515
Незавершені капітальні інвестиції	1005	136 826	633 848
Основні засоби	1010	3 075 457	3 446 147
первісна вартість	1011	5 185 799	5 882 268
знос	1012	2 110 342	2 436 121
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3 538	2 161
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відтрончені податкові активи	1045	264 249	14 119
Гудвіл	1050	-	-
Відтрончені аквізичні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	3 485 760	4 115 335
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 342 273	1 731 311
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховання	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 651 272	12 958 425
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	605 824	548 800
з бюджетом	1135	219 453	101 079
у тому числі з податку на прибуток	1136	16 452	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	157 934	50 028
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	605 440	1 194 858
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 201	4 652
Усього за розділом II	1195	15 583 397	16 589 153
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	19 069 157	20 704 488

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	628 680	522 761
Додатковий капітал	1410	162 079	161 088
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202 309	3 875 453
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(1 908)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	1 113 061	4 677 387
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	1 911 611
Довгострокові забезпечення	1520	511 829	548 545
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	511 829	548 545
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	511 829	2 460 156
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	415 324	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 626 666	3 197 637
товари, роботи, послуги	1615	1 814 589	1 101 256
розрахунками з бюджетом	1620	24 606	196 643
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	175 514
розрахунками зі страхування	1625	8 645	9 523
розрахунками з оплати праці	1630	33 444	37 661
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 986 775	6 284 054
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	331 907	333 845
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 202 311	2 406 326
Усього за розділом III	1695	17 444 267	13 566 945
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групи вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	19 069 157	20 704 488

Керівник

Кузьменко Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Соколова Ірина Володимирівна

† Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД" (найменування)	Дата (рік, місяць, число)		
		2020	01	01
		за ЄДРПОУ		
		КОДИ		
		05393116		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2019 р.

Форма №2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 624 632	13 664 542
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(9 584 769)	(10 408 619)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	5 039 863	3 255 923
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	1 635 143	3 231 760
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(280 021)	(308 259)
Витрати на збут	2150	(825 475)	(1 053 098)
Інші операційні витрати	2180	(1 895 129)	(3 203 256)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3 674 381	1 923 070
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	350
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	1 879 501	93 638
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(614 458)	(657 988)
Втрати від участі в капіталі	2255	(145)	(-)
Інші витрати	2270	(588 612)	(58 954)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4 350 667	1 300 116
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(788 370)	(272 227)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3 562 297	1 027 889
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	32 695
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	4 928	(34 744)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	4 928	(2 049)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	4 928	(2 049)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3 567 225	1 025 840

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	8 563 205	10 109 205
Витрати на оплату праці	2505	849 587	688 597
Відрахування на соціальні заходи	2510	180 956	148 120
Амортизація	2515	357 470	399 380
Інші операційні витрати	2520	2 634 176	3 627 930
Разом	2550	12 585 394	14 973 232

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	399880235	400000000
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	399880235	400000000
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	8,90841	2,56972
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	8,90841	2,56972
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Кузьменко Сергій Володимирович

Головний бухгалтер

Соколова Ірина Володимирівна

Додаток В

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку І "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"	Дата (рік, місяць, день)	2020 - 12 - 31
Територія	Дніпропетровська	за ЄДРПОУ	05393116
Організаційно-правова форма господарювання	Публічне акціонерне товариство	за КОАТУУ	1210137200
Вид економічної діяльності	Виробництво труб, порожнистих профілів і фітінгів зі сталі	за КОПФГ	230
Середня кількість працівників	4 090	за КВЕД	24.20
Адреса, телефон	вулиця Столетова, буд. 21, м. ДНШПРО, Дніпропетровська обл., 49081		359928
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про окупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			v

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19 060	17 553
первісна вартість	1001	43 575	45 177
накопичена амортизація	1002	24 515	27 624
Незавершені капітальні інвестиції	1005	633 848	127 358
Основні засоби	1010	3 446 147	4 008 981
первісна вартість	1011	5 882 268	6 466 206
знос	1012	2 436 121	2 457 225
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 161	2 042
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	14 119	54 672
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	4 115 335	4 210 606
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 731 374	1 624 761
Виробничі запаси	1101	-	-
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	12 958 330	11 292 102
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	548 800	224 770
з бюджетом	1135	101 079	201 714
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	37 123
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	49 995	15 978
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	1 194 858	945 630
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	-	-
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:			
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	4 673	2 914
Усього за розділом II	1195	16 589 109	14 307 869
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	20 704 444	18 518 475

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	100 000	100 000
Внес.и до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	522 761	595 827
Додатковий капітал	1410	161 088	159 851
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	19 993	19 993
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 875 409	3 800 557
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(1 908)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	4 677 343	4 676 228
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 911 611	2 549 621
Довгострокові забезпечення	1520	548 545	731 590
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	548 545	731 590
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 460 156	3 281 211
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	3 197 637	2 374 514
товари, роботи, послуги	1615	1 101 256	982 780
розрахунками з бюджетом	1620	196 643	20 459
у тому числі з податку на прибуток	1621	175 514	-
розрахунками зі страхування	1625	9 523	8 177
розрахунками з оплати праці	1630	37 661	31 088
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	6 284 054	3 475 421
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страхового діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	333 845	329 335
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 406 326	3 339 262
Усього за розділом III	1695	13 566 945	10 561 036
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість власних недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	20 704 444	18 518 475

Керівник

Головний бухгалтер

Кузьменко Сергій Володимирович

Соколова Ірина Володимирівна

1 Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНТЕРПАЙП
НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ ТРУБОПРОКАТНИЙ ЗАВОД"
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

2021 01 01

ДОКУМЕНТ ЗАТВЕРДЖЕНО

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

за Рік 2020 р.

Форма N2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	9 470 237	14 624 632
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(6 803 259)	(9 584 769)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 666 978	5 039 863
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	2 628 322	1 635 143
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(287 846)	(280 021)
Витрати на збут	2150	(638 686)	(825 475)
Інші операційні витрати	2180	(2 129 250)	(1 895 129)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	2 239 518	3 674 381
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	673 765	1 879 501
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(534 869)	(614 458)
Витрати від участі в капіталі	2255	(120)	(145)
Інші витрати	2270	(2 315 250)	(588 612)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	63 044	4 350 667
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(40 139)	(788 370)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	22 905	3 562 297
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	130 331	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(155 022)	4 928
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(24 691)	4 928
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(24 691)	4 928
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(1 786)	3 567 225

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	7 758 747	8 563 205
Витрати на оплату праці	2505	757 794	849 587
Відрахування на соціальні заходи	2510	156 827	180 956
Амортизація	2515	441 848	357 470
Інші операційні витрати	2520	739 236	2 634 176
Разом	2550	9 854 452	12 585 394

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	400000000	399880235
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	400000000	399880235
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,05726	8,90841
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,05726	8,90841
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Костенко Сергій Олексійович

Соколова Ірина Володимирівна

АНОТАЦІЯ

Мозолевська А.Р. Облік, аналіз та контроль дебіторської заборгованості. – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» - Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2022.

У дипломній роботі розглянуто питання обліку дебіторської заборгованості та аналізу і контролю на прикладі підприємства «ІНТЕРПАЙП НТЗ». Описано вітчизняний та міжнародний досвід обліку дебіторської заборгованості. Також було проаналізовано вплив дебіторської заборгованості на фінансовий стан підприємства протягом 2018 – 2020 рр. з використанням кореляційно-регресійного аналізу та перевірка наявності правдивої інформації у балансі підприємства. Надані практичні рекомендації щодо удосконалення управління дебіторської заборгованості на підприємстві.

Ключові слова: дебіторська заборгованість, підприємство, кореляційно-регресійний аналіз, управління.

ANNOTATION

Mozolevs'ka A.R. Accounting, analysis and control of receivables. – Manuscript.

Thesis for a Master`s Degree in Specialty 071 "Accounting and Taxation" – Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2022.

The thesis deals with the accounting of receivables and analysis and control on the example of the company "INTERPIPE NTRP". Domestic and international experience in accounting for receivables is described. The impact of receivables on the financial condition of the enterprise during 2018 – 2020 was also analyzed using correlation-regression analysis and checking the availability of true information in the balance sheet of the enterprise. Practical recommendations for improving the management of receivables at the enterprise are provided.

Key words: receivables, enterprise, correlation-regression analysis, management.